

Vispārīgo terminu saraksts #1 - APSPRIEŠANAI.

- abrazīvā delde; nodilšana** - Tekstilmateriāla dilšana vai bojāšanās, tam nobružājoties vai berzējoties gar citu virsmu {MH-156A} en: abrasion; de: Scheuern; Abrieb; ru: истирание абразивное.
- acetātšķiedras, acetāts** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Celulozes acetātšķiedra, kurā 74–92 % hidroksilgrupu ir acetilētas. {ISO 2076} en: acetate (CA fibre); de: Acetat (CA Fasern); ru: волокно ацетатное.
- actiņa [drānā]** - Tekstildrānā vai tekstilizstrādājumā veidots caurumiņš, kas apdiegts ar šujmašīnas vai rokdarbu dūrieniem vai apmalots ar metāla vai plastmasas ieliktnīti jeb iemavu. {MH-156A} en: eyelet; de: Öse; Nestelloch; Schnürloch; ru: проушина блочки; глазок; отверстие [ажурной вышивки].
- adījumgērbs** - Gērbs, kas darināts no adījuma (trikotāžas drānas). {ISO/TR 10652} en: knitwear [garment]; de: Strickkleidungsstück; ru: изделие трикотажное; одежда вязанная.
- adījums; adītā drāna, trikotāžas drāna** - Tekstildrāna, kuru veido tekstilpavedienu cilpu jeb valdziņu pinums. {ISO 8388} en: knitted fabric; de: Maschenstoff; ru: полотно трикотажное; полотно вязанное.
- aizdarņi; aizdares furnitūra** - Metāla, tekstiliju vai plastmasas līdzekļi (pierīces) apgērba u.c. izstrādājumu atvērums vai pavērums aizdarīšanai, piem., rāvējslēdzēji, līpslēdži, pogas, spiedpogas, āķi un osas. {MH-156A} en: fasteners; de: Befestigungsmittel; Verschluss; ru: фурнитура для застежки; крепежное средство; крепежная деталь.
- aizdarsloksne; apdarsloksne** - Apgērba detaļa ielocītas tekstildrānas slejas vai joslas veidā, kas piešūta vienai no pavēruma pusēm, lai veidotu pārlaidzādi, bet, ja šādai detaļai lielākoties ir dekoratīva funkcija, tad to sauc par apdarsloksni. {MH-156A} en: placket; de: Blende; ru: планка; разрез с застежкой.
- aizsargapgērbs** - Gērba kopums, kas aizsargtērpa sastāvā aizstāj vai pārklāj darbinieka personīgo apgērba, lai pasargātu viņu no veselībai bīstamu vai kaitīgu vides faktoru iedarbības. Ir pretnetīrumu, prettriecienu, karstumdrošie, aukstumdrošie, pretradiācijas, pretinzu, ūdensdrošie, skābjizturīgie (pretskābju), sārmizturīgie (pretsārmu), biodrošie, pretgurduma, brīdinošie u. c. aizsargapgērbi. {EN 340} en: protective clothing; de: Schutzkleidung; ru: специальная одежда; спецодежда защитная.
- akceptinspicēšana; akcepttests** - en: acceptance inspection; acceptance test [-ing] ; de: Annahmeprüfung; Abnahmeprüfung; ru: прием(оч)ные испытания; приемосдаточные испытания; приемочный контроль.
- aktīvais dienests** - Militārā dienesta tieša izpilde karavīra statusā; ietver obligāto aktīvo militāro dienestu, profesionālo dienestu, mācības militārajās izglītības iestādēs un militārajam dienestam pakļauto personu militārās mācības; {Militārā dienesta likums} en: active service; de: Präsenzdienst; aktiver Wehrdienst; ru: действительная (военная) служба.
- akvizitors; apgādes aģentūra** - NATO dalībvalsts organizācija, kas stājas līgumattiecībās ar piegādātājiem, nosakot tiem pasūtāmos izstrādājumus un kvalitātes prasības. {STANAG 4107} en: acquirer; de: Akquisiteur; Erwerber; ru: приобретатель [по АQAP НАТО] .
- alfšķiedras, esparto** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no Stipa tenacissima lapām {ISO 6938} en: alfa (AL fibre); de: Alfagras, Esparto (AL Fasern); ru: волокно эспарто.
- algināts** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no algīnskābes metālu sāļiem {ISO 2076} en: alginate (ALG fibre); de: Alginat (ALG Fasern); ru: волокно альгинатное.
- alpakvilna, alpaka** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no alpakas (Auchenia pacos Tschudi), lamu ģints (Lama glama pacos) mājdzīvnieku apmatojuma. {ISO 6938} en: alpaca (WP fibre); de: Alpaka (WP Fasern); ru: шерсть альпака.
- angorvilna, angora** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no Angoras trušu (Oryctolagus cuniculus L. var. angorensis) dūnvilnas apmatojuma. {ISO 6938} en: angora (WA fibre); de: Angora (WA Fasern); ru: шерсть ангорская.
- anoraks** - Parasti ūdensnecaurlaidīga, ar rāvējslēdzēju pilnīgi atdarāma vējjaka vai pusatdarāma vējblūze ar kapuci un gurnos savelkamu lejas malu. {BS 1903} en: anorak; de: Anorak; ru: анорак.
- antropometrs** - Instruments cilvēka ķermeņa lineāro somatomēru vērtību noteikšanai {EN ISO 3635} en: anthropometer, somatometer; de: Anthropometer, Somatometer; ru: антропометр.
- apakšgērbs** - Apakšdrēbes un korsešgērbi, kurus valkā zem virsdrēbēm, parasti tieši pie miesas. {ISO 4416} en: undergarment; de: Unterkleidungsstück; ru: изделие нательного белья.
- apakškreklis** - Apakšdrēbju rocētais plecgērbs, parasti bez aizdares, rumpja garumā. Ir garo piedurkņu, īso piedurkņu (piemēram, T kreklis), bezpiedurkņu (piemēram, U kreklis) apakškrekli. {ISO 4416} en: undershirt; de: Unterhemd; ru: сорочка нижняя; фуфайка.

- apakšveļa, apakšdrēbes** - Ģērbi, kurus valkā zem virsdrēbēm tieši uz miesas vai virs korsešģērbiem. Dienas apakšdrēbes ir, piemēram, apakšsvārki, apakškrekli, apakšjakas, kombinē, apakšbikses. {ISO 4416} en: underwear; de: Unterwäsche; ru: белье нижнее.
- apgērba divdimensionālais lielums** - Apgērba lielums, kas tā valkātājiem antropometriski tuvākās tipfigūras gabarītmērus raksturo ar divu vadmēru samērības robežgarumiem vai ar šo klasifikatīvo intervālu centriem, piemēram, džinsu «33/31» lielums der tiem, kuru vidukļa apkārtmērs pieder pie (33,0±0,5) collu intervāla un kājas garums – pie (31±1) collu vai (31,0±0,5) collu intervāla; NATO kaujas tērpu parkas garaugumu vidējais krūšu lielums («LNG-MED») «8090/9404» paredzēts tiem, kuru augums ir (185±5) cm robežās un krūšu apkārtmērs ir (99±5) cm robežās. {} en: two-dimensional size (of garment); de: zweidimensionale Größe (von Kleidungsstück); ru: размер двумерный.
- apgērba lieluma apzīmējums** - Starptautiskā, nacionālā vai uzņēmumu mērogā pieņemts ciparu, burtu, burtciparu, piktogrāfiskais vai citāds kodējums, ar kuru marķē apgērba lielumu, piemēram, krūštura «85B» lielums. {ISO/TR 10652} en: size designation for clothing; de: Größenbezeichnung von Bekleidung; ru: обозначение размера одежды.
- apgērba lieluma apzīmējums ar krūšu pusapkārtmēra pārskaitli** - Apgērba lieluma kodējums ar tā adresātu krūšu pusapkārtmēra garuma noapaļojumu līdz centimetru pārskaitlim, piemēram, vīriešu žaketes 50. lielums, kas der tiem, kuru krūšu pusapkārtmērs ir (50±1) cm robežās. {} en: size designation by even centimetres of chest half-girth; de: Größenbezeichnung nach dem Brusthalbumfang; ru: обозначение размера одежды четным числом полуобхвата груди.
- apgērba lieluma apzīmējums ISO mondoformā** - Starptautiskās standartizācijas organizācijas (ISO) ieteiktais apgērba lieluma apzīmējums ar informatīvo vadmēru garumiem centimetros, kas pievienoti to nosaukumiem vai ierakstīti to piktogrammā, piemēram, zēnu pidzamas etiķetē - «Augums - 140 cm» vai sieviešu kostīmkleitas etiķetē - «Krūšu apkārtmērs - 96 cm, Gūžu apkārtmērs - 104 cm, Augums - 176 cm». Šīm vadmēru vērtībām proporcionālie izmēri ir iekonstruēti ģērba piegriezumdetaļās. {ISO/TR 10652} en: mondoform size designation [recommended by ISO standards] ; de: Mondoform-Größenbezeichnung [nach ISO Normen]; ru: мондоформное обозначение размера одежды по стандартам МООС.
- apgērba lieluma burtapzīmējums** - Noteiktas patērētāju populācijas krūšu, vidukļa vai citu ķermeņa mērījumu (parasti statistiski lognormālā sadalījuma) variācijas rindas intervāliem patvaļīgi piešķirto nosaukumu kodējums ar angļu vārdu iniciālsaīsinājuma burtiem (piemēram, XS - eXtra Small - papildmazais, S - Small - mazais, M - Medium - vidējais, L - Large - lielais, XL - eXtra Large - papildlielais un tiem līdzīgu nozīmju burtiem), ar kuriem lielākoties apzīmē vaļīgo un stāipīgo apģērbu paplašinātās derētspējas robežas. Šos burtapzīmējumus mēdz papildināt ar attiecīgajiem lielumiem piešķirto robežvērtību norādēm, jo tāpatisko burtu antropometriskās nozīmes var atšķirties, ja ar tiem marķētie apģērbi adresēti atšķirīgām patērētāju populācijām. Piemēram, ar burtu «M» apzīmēto VFR sieviešu virsdrēbju apģērbi der tām sievietēm, kuru krūšu apkārtmērs ir (96±4) cm vai (96+2/-6) cm robežās; kurpretim ar to pašu «M» apzīmēto firmas „Nike®” mazbērnu apģērbi domāti tiem, kuru augums ir (113±3) cm robežās; ar to pašu «M» apzīmēto NATO kaujas tērpu jakas paredzētas tiem, kuru krūšu apkārtmērs ir (99±5) cm robežās, bet bikses – tiem, kuru vidukļa apkārtmērs ir (84±5) cm robežās. {ISO/TR 10652} en: lettersize [designation for clothing]; de: Buchstab-Größenbezeichnung von Bekleidung; ru: буквенное обозначение размера одежды.
- apgērba lielums, konfekcijlielums; augumlielums** - Cilvēka figūras mērījumu kopuma klasifikatīvais raksturotājs, parasti ar viena vai vairāku vadmēru skalu atsevišķo skaitlisko vērtību kombinējumu vai ar tā kodējumu. Tam proporcionāli izskaitļotos tipfigūras lielummērus iekonstruē seriāli ražojamo apģērbu piegrieztņu izmēros, lai panāktu šī lieluma vadmēru intervāliem piederīgo valkātāju antropometrisko apmierinātību ar gatavā ģērba izmēru samērību un formas piegulumu. {ISO/TR 10652} en: size (of garment); de: Größe (von Kleidungsstück); Konfektionsgröße; ru: размер (изделия одежды).
- apgērba trīsdimensionālais lielums** - Apgērba lielums, kas tā valkātājiem antropometriski tuvākās tipfigūras gabarītmērus raksturo ar trīs vadmēru samērības robežgarumiem vai ar šo klasifikatīvo intervālu centriem, piemēram, sieviešu virsdrēbju mondoformas lielums «96.-112.-160.» der figūrām, kuru krūšu apkārtmērs pieder pie (96±2) cm intervāla, gūžu apkārtmērs – pie (112±3) cm intervāla un augums – pie (160±4) cm intervāla, šādu trijiskā samēra kombinējumu VFR marķē ar konfekcijlieluma kodu «521». {} en: three-dimensional size (of garment); de: dreidimensionale Größe (von Kleidungsstück); ru: размер трехмерный.
- apgērba viendimensionālais lielums** - Apgērba lielums, kas tā valkātājiem antropometriski tuvāko tipfigūru raksturo ar viena vadmēra samērības robežgarumiem vai ar šī klasifikatīvā intervāla centru, piemēram, cepures 55. lielums paredzēts tiem, kuru galvas apkārtmērs ir (55,0±0,5) cm robežās (55. lielums ir viens no 1-70 gadus vecajiem patērētājiem piedāvājamo cepuru 17 lielumu {48., 49., ..., 62., 63., 64.} sortimenta variantiem). {} en: one-dimensional size (of garment); de: eindimensionale Größe (von Kleidungsstück); ru: размер одномерный.

- apģērbs** - Mūslaiku tērpu galvenā sastāvdaļa - ģērbu kopums, kas aptver cilvēka ķermeni. To komplektē no vairākām ģērbu kārtām un (vai) vairākām ģērbu joslām. Eiropiešu kultūras areālā apģērba trīs galvenās kārtas veido apakšdrēbes (citādi sakot, apakšģērbi), virsdrēbes (virsģērbi) un ārdrēbes (ārģērbi). {} en: clothing; apparel; de: Bekleidung; ru: одежда.
- apģērbu galantērija un sīkdetaļas** - Dažādas detaļas (komplektandi) un priekšmeti, kas nepieciešami apģērbu un tā piederumu darināšanai, piem., pogas, adatas, kniepadatas, popes (polsteri), kabatu maisiņdrānas, matu tīkliņi, āķīši, osas, šujamkomplekti. {MH-156A} en: apparel findings and notions ; de: Kurzwaren; Zutaten; Zubehör; ru: дополнительные детали и фурнитура (металлические застежки, пуговицы, нитки, приклад).
- apkakle** - Plecģērbu augšējās malas piegriezumdetāļu kopums (modulis), kas iešūts kaklē, vai tam līdzīgo sastāvdaļu kopums, kas citādi saistīts ar kakli kā, piemēram, vienlaidu piegriezuma konstrukcijā vai atdalāma izstrādājuma veidā. Pēc aizdarāmības izšķir slēgtās, vaļējās un pārvēršamās apkakles. Pēc pamatdetāļu konstrukcijas izdala atlokakpakles, apašapkakles, stingrās kreklapakles, mīkstās pārvēlumapakles u. c. stāvatliktās apkakles (kurām ir stāvdaļa un atlokāmā daļa), stāvapakles (bez atlokāmās daļas), guļapakles (bez stāvdaļas). {BS 1903} en: collar; de: Kragen; ru: воротник.
- apmetnis** - Pilnīgi atdarāms, vaļīgs, parasti ārdrēbju nerocētais plecģērbs. {} en: cape; de: Umhang; ru: накидка.
- aramīds** - Ķīmiskās tekstilšķiedras, kas veidotas no sintētiskām lineārām makromolekulām, kuras sastāv no aromātiskām grupām, kas savienotas ar amīda vai imīda saitēm, no kurām vismaz 85 % ir tieši saistītas ar diviem aromātiskajiem gredzeniem un ar vairākām imīdu saitēm, ja to nav vairāk par amīda saišu skaitu. {ISO 2076} en: aramid; de: Aramid; ru: волокно арамидное.
- ārdrēbes, ārģērbi** - Laikapstākļiem piemēroti ģērbi, kurus parasti valkā ārpus telpām virs virsdrēbēm, piemēram, mēteļi, ārjaka, vai ģērbi, virs kuriem parasti nevelk citus ģērbus, piemēram, virsvalki. {ISO/TR 10652} en: weather wear; outerwear (U.S.); overclothes [for outershell]; de: Wetterkleidung; Über-[zieh]-Kleider; Außenkleidung; ru: погодозащитная одежда (наружная).
- ārjaka** - Ārdrēbju jaka (sk. arī anoraks, bluzons, parka). {} en: weatherwear jacket; de: Wetterjacke; Über-[zieh]-jacke; Außenjacke; ; ru: погодозащитная куртка.
- ārkārtīgi viegli uzliesmojošas vielas un preparāti** - Vienas un preparāti, kas ir šķidrums ar ļoti zemu uzliesmošanas temperatūru un zemu viršanas temperatūru, kā arī gāzveida vielas un preparāti, kuri pie atmosfēras spiediena apkārtējā temperatūrā viegli uzliesmo kontaktā ar gaisu; {1999/45/EC} en: extremely flammable substances and preparations; de: hochentzündlich Stoffe und Zubereitungen.
- atbilstība** - Prasību izpilde. {LVS EN ISO 9000:2000} en: conformity; de: Konformität ; ru: соответствие.
- atbilstības sertifikāts** - Ar pilnvarotas trešās puses parakstu apstiprināts dokuments, kurā apliecināts, ka izstrādājums atbilst līguma, attiecīgo specifikāciju vai normatīvi tehniskā dokumenta (piem., noteikta standarta) prasībām. Parasti tajā nemēdz norādīt testēšanas rezultātus. Ja līdzīga rakstura dokumentu ir parakstījis izstrādājuma piegādātājs, tad to drīzāk sauc par „atbilstības deklarāciju”. {} en: Certificate of Conformity (COC); de: Konformitätszertifikat; Übereinstimmungsbescheinigung ; ru: сертификат соответствия (продукции).
- atdaļa** - Ģērba piegriezuma augšējās joslas pamatdetāļa, ar kuru panāk ģērba balstvirsmas pieklāvumu valkātāja figūrai un citus tā formai nepieciešamos efektus. Pēc lokalizācijas izšķir plecu, virskrūšu, kamiešu (jeb virslāpstiņu), sānu, gurnu, virsgūžu u. c. atdaļas. Pēc konstrukcijas izdala iešūtās, uzšūtās, atstāvošās u. c. atdaļas. {BS 1903} en: yoke; de: Passe, Koller (angesezt); Sattel (aufgesezt, gedoppelt); ru: кокетка.
- atkārtoti lietojamais iepakojums** - Iepakojums, kuru var izmantot atkārtoti tā sākotnējam uzdevumam; {Iepakojuma likums} en: reusable packaging; de: Mehrwegverpackung; ru: тара многоразового использования.
- atlasa pinums; satīna pinums** - Auduma pinums, kura abos (audu un šķēru) virzienos vienāda ir raports nav mazāks par 5 pavedieniem ($R_a = R_s \geq 5$), turklāt raportā ikviens pavediens tikai vienreiz maina krustmiju vērsumu, līdz ar ko pārsedžu nobīdei (S) jābūt lielākai par vienu pavedienu un mazākai par (R-1) pavedieniem ($1 < S < R-1$). Auduma labajā pusē (virspusē) garās blakus pārsedzes veido spīdīgi gludu virsmu. Regulārā atlasa vai satīna pinuma veidus mēdz precizēt ar daļskaitli, kura skaitītājā ieraksta pavedienu skaitu raportā (R), bet tā saucējā atlasam, kura labajā pusē (virspusē) dominē šķērpārsedzes, ieraksta to nobīdi (Sš), bet satīnam, kura labajā pusē (virspusē) dominē audpārsedzes, ieraksta šo pārsedžu nobīdi (Sa) kā, piemēram, pinumā «satīns 5/2», kura ISO 9354 kods ir «30-0104-01-02». {ISO 3572} en: warp satin; weft sateen [weave]; de: Atlasbindung (Kettatlas oder Schussatlas, Satin); ru: переплетение атласное или сатиновое.
- atloks** - Plecģērbu priekšzaizdares augšējā daļa, kuras iekšārta ir atlocīta uz ārpusi un kuras gals ir sašūts ar atlokakpakles galu, veidojot vienotu locījuma līniju. {MH-156A} en: lapel; de: Revers; ru: лацкан.
- atlokvīle** - Atlokakpakles gala un atloka gala savienojuma vīle {MH-156A} en: gorge seam; de: Spiegelnaht; ru: раскеп; шов раскепа.

- atvasinātais auduma pinums** - Klasifikatīvais nosaukums auduma pinumiem, kurus iegūst, pārveidojot vai pastiprinot atsevišķa galvenā pinuma efektu, ja tajos nav apvienoti vairāku galveno pinumu veidu atšķirīgie krustmijas principi, kā tas ir kombinētajos pinumos. Piemēram, no audekla pinuma atvasina ripsa un plāces (panamas) pinumus, no sarža – pastiprinātā un lauztā sarža pinumus, no atlasa vai safīna – pastiprinātos un ēnainos pinumus. {ISO 3572} en: derived weave (variation of basic weave); de: abgeleitete Bindung (Abwandlung von Grundbindung); ru: переплетение производное.
- atzišana par nederīgu (norakstīšana)** - Darbība ar neatbilstošu produktu, lai nepieļautu tā sākotnēji paredzēto lietošanu, piem., otrreizēja pārstrāde, likvidēšana. . {LVS EN ISO 9000:2000} en: scrap; de: Verschrottung; ru: списание в отходы.
- audekla pinums; vienkārtnis** - Vienkāršākais auduma pinums, kurā ikviens audu pavediens pamītus iet virs un zem katra nākamā šķēru pavediena un ikviens šķēru pavediens pamītus iet virs un zem katra nākamā audu pavediena. Rūtiņattēlā šī pinuma 2x2 pavedienu raportam ir šaha lauciņa izskats. ISO 9354 kods tam ir «10-0101-01-00». {ISO 3572} en: plain weave; de: Leinwandbindung; ru: переплетение полотняное.
- audi** - Šķēriem (velkiem) perpendikulārie pavedieni, kas iestrādāti auduma šķērsvirzienā no vienas eģes līdz otrai. {ISO 3572} en: weft [picks], filling (U.S.) [picks]; de: Schuss; ru: уток; уточина.
- auditāts, audita objekts** - Organizācija, kas tiek auditēta. {LVS EN ISO 9000:2000} en: auditee; de: auditierte Organisation; ru: проверяемая организация.
- auditors** - Persona, kas ir kompetenta audita veikšanā. {LVS EN ISO 9000:2000} en: auditor; de: Auditor; Qualitätsauditor; ru: эксперт-аудитор качества.
- audīts** - Sistemātisks, neatkarīgs un dokumentēts process audita liecības iegūšanai un tās objektīvai novērtēšanai, lai noteiktu, cik lielā mērā ir izpildīti audita kritēriji. {LVS EN ISO 9000:2000} en: audit; de: Audit; Qualitätsaudit; ru: аудит качества.
- audpārsedze** - Audu pavediena posms bez krustmiju vērsuma maiņas starp tā iznirēm auduma labajā vai kreisajā pusē. Tā garumu raksturo otrās sistēmas perpendikulāro pavedienu skaits, kas pārklāti ar šo pavediena posmu. Auduma pinuma rūtiņattēlā iezīmē šķērpārsedes, bet audpārsedes atstāj neiezīmētas. {ISO 3572} en: weft float, filling float; de: Schubflottierung; ru: точное перекрытие.
- auduma pavedienu blīvums, pavedienu skaits garuma mērvienībā** - Šķēru vai audu pavedienu skaits noteiktā garuma mērvienībā. {ISO 3572} en: sett, density of ends or picks or both (as number of threads per cm); de: Fadendichte, Einstelldichte [des Gewebes]; ru: плотность ткани линейная (густота нитей на см в ткани).
- auduma pinuma rūtiņattēls** - Auduma pavedienu krustmiju attēlojums uz rūtiņpapīra, kur ietonēti vai citādi, piemēram, ar krustiņu vai punktiņu iezīmētā rūtiņa norāda, ka auduma labajā pusē (virspusē) šķēru pavediens pārklāj audu pavedienu. Ar rūtiņu vertikālajām slejām (stabīņiem) apzīmē šķēru (velku) pavedienus un to krustmijas, bet ar rūtiņu horizontālajām joslām (rindām) – audu pavedienus un to krustmijas. {ISO 3572} en: weave diagram [on design paper]; de: Patrone [der Dessinierung]; ru: изображение ткацкого переплетения на канвовой бумаге.
- auduma pinuma šķēlumattēls** - Auduma pinuma shematisks attēlojums sānskatā, kur ar atsevišķa šķēru vai audu pavediena gareniskā šķēluma līkni parāda tā krustmijas ar otrās sistēmas pavedieniem, kurus šī šķēluma plaknē iezīmē ar apliem. Šķēru pavediena šķēlumattēlu zīmē vertikāli un pa kreisi no pinuma rūtiņattēla, auduma gareniskā šķēluma labās puses (virspuses) atveidojumu vēršot uz lapas kreiso pusi, bet audu pavediena šķēlumattēlu zīmē horizontāli un zem rūtiņattēla, auduma šķērsā šķēluma labās puses (virspuses) atveidojumu vēršot uz lapas augšpusi. {ISO 3572} en: weave cross-sectional diagram [warpwise or weftwise]; de: Bindungsschnittzeichnung; ru: изображение сечения переплетения (по уточине или по нити основы).
- auduma pinums** - Audu un šķēru pavedienus saistošo krustmiju veids. Ir galvenie (audekla, sarža un atlasa vai safīna), atvasinātie, kombinētie (sīkrakstainie), lielrakstainie u.c. pinumi. {ISO 3572} en: weave; de: Bindungsart, Webart, Gewebbindung; ru: переплетение ткацкое.
- audums, austā drāna** - Tekstildrāna, kuru veido audu un šķēru pavedienu perpendikulārā krustmija. {ISO 3572} en: woven fabric; de: Gewebe, Webstoff; ru: ткань.
- augstākā pārvaldība** - Persona vai personu grupa, kas virza un vada organizāciju visaugstākajā līmenī. {LVS EN ISO 9000:2000} en: top management; de: oberste Leitung, höchstes Management; ru: высшее исполнительное руководство, высшая администрация.
- augšgērbs** - Rumpja augšdaļu, dažkārt arī delmus, pilnīgi vai daļēji aptverošs plecgērbs, kas valkājams pārlaisti vai nepārlaisti to komplektējošam lejasgērbam jeb gurngērbam. {ISO/TR 10652} en: top; garment for upper body; de: Oberkleidungsstück [für dem Oberkörper]; ru: изделие плечевое, дополняемое поясной одеждой.

- augums; ķermeņa augstums (K_h mērījums)** - Lineārais somatomērījums, kura skaitlisko vērtību nosaka ar antropometru vai mērlatu kā vertikālās projekcijas attālumu no pēdapakšu līmeņa līdz paura virsotnes līmenim. To mēra, bez apaviem stāvot taisni, ar kājām kopā. Augums ir bērnu apģērba augumlielumu skalas primārais vadmērs un pieaugušo patērētāju apģērba augumlielumu skalas sekundārais vadmērs. {ISO 8559; BS 7231} en: stature; height [of human body] (Stat body measure) ; de: Körperhöhe (K_h Körpermaß); ru: рост, высота тела человека (мерка P=T1).
- azbesta šķiedra, azbests (tekstilšķiedru marķējums)** - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no dabā pieejamajiem serpentīnu un amfibolu minerāliem. Tām ir nelabvēlīga ietekme uz cilvēka organismu. {ISO 6938} en: asbestos (AS fibre); de: Asbest (AS Fasern); ru: асбестовое волокно.
- bezdimensiju lielums** - Lielums, kura dimensionalitātes izteiksmē visi pamatlīelumu dimensiju kāpinātāji reducēti līdz nullei. {VIM:1993} en: quantity of dimension one, dimensionless quantity; de: Größe der Dimension; ru: безразмерная физическая величина.
- bezrocis** - Pulovers bez piedurknēm. {} en: tank top; de: Pullunder; ru: безрукавка.
- bikses** - Staklēts lejasģērbs, kas aptver iegurni (bezstaru bikses, piemēram, peldbikšītes) un (ar starām) atsevišķi abus stilbus (staru bikses). Pēc garuma izšķir staru bikses līdz pastaklei, pusgurnam, ceļgalam, pacelei, puslielam, potītei, pēdai, pēdapakšai (piemēram, bikses ar pēdsloksnēm). Pēc staru silueta ir ciešās S veida, taisnās H veida, šaurgalu V veida, platgalu A vai X veida, ovālās O veida, platgurnaino P veida staru bikses. Sk. arī bikšītes, džinsi, dungriņi. {BS 1903} en: trousers; slacks; pants; de: Hose; ru: брюки.
- bikšītes, mazbikšītes** - Staklēts gurnģērbs, kas apakšdrēbju kārtā cieši aptver iegurni, lejasmalai nesniedzoties zemāk par kājstakles līmeni un neveidojot staras. {ISO/TR 10652} en: briefs; de: Slip [ohne Beinansatz]; ru: трусы.
- bikšgala apskava; valnīšapskava** - Parasti valnīšādījuma josla, ko piešuj staras lejasmalai potītes apvidū. {MH-156A} en: anklet [cuff or band] ; de: Fußmanschette; ru: манжета.
- bikšu dziļums [priekšpusē]** - Bikšu priekšas [loka] mērījums no staru stakles līdz piejostas augšmalai {MH-156A} en: trouser rise; de: Leibhöhe (vordere); Leibtiefe; ru: высота (глубина) слонки брюк.
- bīstamas vielas un preparāti** - Vielas un preparāti, kas ir sprādzienbīstamas, oksidējošas, ārkārtīgi vai ļoti viegli uzliesmojošas, toksiskas vai ļoti toksiskas, kairīgas, kodīgas, kairinošas, sensitivizējošas, kancerogēnas, mutagēnas, reproduktīvajai funkcijai toksiskas, kā arī bīstamas videi. {1999/45/EC} en: dangerous substances and preparations ; de: gefährliche Stoffe und Zubereitungen; ru: опасные вещества и препараты.
- blūze** - Parasti sieviešu un meiteņu virsdrēbju augšģērbs, kas darināts no paplānas drānas un kuru atkarībā no fasona valkā nepārļautu vai pārļautu komplektējošo virsdrēbju lejasģērbam vai pavelkot zem komplektējošā plečģērba, piemēram, zem nieburkleitas, lenčkleitas, kostīmjakas. Arī vīriešu un zēnu virsdrēbēm, īpaši uniformām piederīgs vaļīgs, piedurkņots, pusatdarāms augšģērbs, kuru parasti valkā pārļautu biksēm, piemēram, matrozblūze, virsblūze, pārļaidblūze. {BS 1903} en: blouse; de: Bluse; ru: блузка; блуза.
- bluzons** - Pavelkamajām virsdrēbēm virsū velkama virsjaka vai ārjaka ar stāva vaļīgā pārkrituma savilkumu vai piekrokojumu gludai, valnīšādījuma vai citādi lejasmalas piejostai. To valkā pārļautu komplektējošo virsdrēbju lejasģērbam, parasti līdz vidukļa līmenim, dažkārt līdz pastakles līmenim. {} en: blouson; de: Blouson; ru: блузон.
- cilvēkeкологија** - Dabas, sociālās un humanitārās zinātnes integrējoša interdisciplināra zinātne, kas pēta cilvēka un tā daudzdimensionālās vides mijattiecības holistiskā skatījumā. Sastopama arī šaurāka cilvēkeкологијas izpratne, piem., cilvēkeкологија kā ģeogrāfijas sinonīms, kā sociologiјas novirziens, kā sabiedrības veselība, kā cilvēkvide ekoloģiski bioloģiskā skatījumā, kā cilvēkvides problemātika uzvedības zinātņu skatījumā. {-} en: human ecology; de: Humanökologie; ru: экология человека.
- ciskas apkārtmērs, augšstilba apkārtmērs (Ca mērījums)** - Kājas augšstilba perimetrs, kura skaitlisko vērtību nosaka ar mērlenti, kas, pieskaroties pagūžas krokai, aptver augšstilbu tā asij perpendikulārā plaknē. {ISO 8559; BS 7231} en: thigh girth (ThGr body measure); de: Oberschenkelumfang (OSU Körpermaß); ru: обхват бедра (мерка Обед = T21).
- darba uniforma** - {} en: utility uniform; fatigues ; de: Arbeitsuniform [für Kasernendienst]; Allzweckuniform; ru: рабочая форма одежды.
- darba vide** - Nosacījumu kopums darba izpildei. Šie nosacījumi ietver fiziskos, sociālos, psiholoģiskos un vides faktorus (tādus kā temperatūra, atpazīšanas shēmas, ergonomika un gaisa sastāvs). {LVS EN ISO 9000:2000} en: work environment; de: Arbeitsumgebung; ru: рабочая обстановка; условия труда.
- darbspēja** - Organizācijas, sistēmas vai procesa spēja īstenot produktu, kas armierina tam izvirzītās prasības. {LVS EN ISO 9000:2000} en: capability; de: Fähigkeit; ru: способность.
- dažādšķiedru maisījuma dzija** - Vienkārtas dzija, kas vērpta no atšķirīgu ģiņu vai šķirņu sastāva šķiedru maisījuma. {MH 156A} en: blended yarn; de: Mischgarn; Mischgespinnst; ru: смешанная пряжа.

- decimāldaudzkārtis, mērvienības [desmitiskais] daudzkārtis** - Lielāka mērvienība, kas veidota no dotās mērvienības saskaņā ar vispārpieņemtu skalējuma norunu {VIM:1993} en: multiple of a unit [of measurement]; de: Vielfaches einer Einheit; ru: кратная единица физической величины.
- defekts** - Ar paredzamo vai konkrēti precizēto lietojamību saistītās prasības neizpilde. Atšķirība starp defekta un neatbilstības jēdzieniem ir svarīga, jo tam ir juridiskas blakus nozīmes, sevišķi saistībā ar produktatbildību. {LVS EN ISO 9000:2000} en: defect; de: Mangel; ru: дефект.
- dekatēšana** - Lielākoties vilnas vai pusvilnas audumiem piemērojamā higrtermiskā apstrāde (tvaicēšana), lai novērstu to saraušanos, uzlabotu izskatu un taustumu. {MH-156A} en: decatizing, decating; de: Dekatieren; Krimpen; ru: decatирование (швейного материала).
- delba apkārtmērs, augšdelma apkārtmērs (ADA mērījums)** - Augšdelma jeb delba perimetrs, kura skaitlisko vērtību nosaka ar mērlenti, kas, pieskaroties paduses mugurkrokai, aptver delbu tā asij perpendikulārā plaknē. {ISO 8559; BS 7231} en: upper-arm girth (MUAG body measure); de: Oberarmumfang (OAU Körpermaß); ru: обхват плеча (мерка Оп = T28).
- delba garums, augšdelma garums (ADg mērījums)** - Gar delba jeb augšdelma laterālo virsmu ar mērlenti nosakāmais attālums no pleca punkta līdz elkoņa punktam. {ISO 8559; BS 7231} en: upper-arm length, elbow length (ELe body measure); de: Ellbogenlänge, Oberarmlänge [von Armkugel bis Ellbogen] (OAL Körpermaß); ru: длина руки до локтя (мерка Дрлок = T62).
- delma garums (Dg mērījums)** - Gar delma laterālo virsmu ar mērlenti nosakāmais attālums no pleca punkta līdz plaukšpamata paugura punktam. Tas ir garo piedurkņu augšgērbu, it īpaši vīriešu virskreklu augumlielumu skalas vadmērs. {ISO 8559; BS 7231} en: arm length [from shoulder to wrist] (AmLe body measure); de: äußere Armlänge [von Schulter bis Handgelenk] (äAL Körpermaß); ru: длина руки до запястья (мерка Дрзап = T68).
- denjē** - Tekstilšķiedru, filamentu un pavedienu smalkuma (lineārā blīvuma) mērvienība - 9 km masa gramos. {} en: Denier; de: denier; ru: денье.
- dobslejas [divpusējā] ielocē** - Divu, pretējos virzienos iegludināto vienpusējo ielocē salaidums, kas izstrādājuma ārpusē (starp abām malējām šķautnēm) izskatās kā lentveida josla, kuras iekšpusē saduras abas iekšējās šķautnes. Sk. arī „pretielocē”. {BS 1903} en: box pleat; de: Quetschfalte; ru: складка бантовая.
- dokuments** - Informācija un tās nesējvide. {LVS EN ISO 9000:2000} en: document; de: Dokument; ru: документ; документальный источник.
- drāna; tekstildrāna** - Tekstiliju substrāta (lielākoties pavedienu un šķiedru, bet plašākā nozīmē arī citu komponentu) saistījums plakaniskā tekstilizstrādājumā, kura virsmas garums un platums ir daudzkārt lielāks par tā biezumu un kuru var iegūt ar dažādiem tekstilšķiedru (vai) tekstilpavedienu saliedējamības paņēmieniem, kas šo strukturāli atšķirīgo plakanisko lietojamībai piešķir pietiekamu stiprību. Ir austās, pītās, adītās, tamborētās, mezglotās un laminētās tekstildrānas, un arī šaurākā nozīmē par „neautajām” tekstildrānām (NTD) nosacīti nosauktās veltās, saadītās, cauršūtās, salīmētās, termoliedētās u.tml. tekstildrānas NTD kopumā. {D 123} en: fabric; textile fabric; de: Flächengebilde; Flächen; ru: полотно текстильное.
- drānas raksts** - {MH-156A} en: pattern (of fabric); de: Dessin; Muster eines Stoffes; ru: рисунок; узор (текстильного полотна).
- drapējamība** - Tekstildrānas spēja veidot krokloces (drapēties) pašvara ietekmē. {MH 156A} en: drapeability; de: Drapierfähigkeit, Drapiervermögen; ru: драпируемость.
- drukā [vīriešu] tipfigūra** - Vīriešu tipfigūra, kuras krūšu un vidukļa apkārtmēru starpība ir (6±3) cm robežās. Šim figūras tipam paredzēto apģērbu vidukļojuma pazīmi mēdz marķēt ar angļu vārda «Portly» sākumburtu «P», sekojot ISO/TR 10652 ieteikumiem, vai ar latīņu alfabēta ceturto burtu «D» (Skandināvijā). {ISO/TR 10652} en: portly [male] figure [type by drop value]; de: starker [Herrengroßen-] Figurtyp; ru: типовая фигура [мужчин] плотного телосложения.
- dungrīņi** - Sākotnēji - no ilgzturīgā dungrauduma piegrieztās melnstrādnieku ārdrēbju bikses ar augšmalai piešūtu krūšautu, aizmugurē krusteniskām maņgaruma plecu lencēm; kopš 20. gs. vidus - no dažādiem, īpaši no balējoši zilo šķēru denima u. tml. audumiem darinātas līdzīga piegriezuma arī modes tērpu virsdrēbju krūšautlenču bikses, parasti ar džinsiem raksturīgām fasona īpatnībām. {BS 5426} en: dungarees; bib [and brace] overalls; bib-top [suspender] pants (U.S.); de: Latzhose; ru: брюки с нагрудником и бретелями; полукомбинезон на бретелях.
- dūriens** - Šujamdiegu pinuma elementārais posms starp diviem adatas caurgājieniem šuveklī. Ir rokdarbu, piemēram, taisnie, slīpie, cilpveida, pārmalas dūrieni un šujmašīnu dūrieni, piemēram, slēgdūrieni, cilpdūrieni, pārmalas apdiegumdūrieni, plakanie segumdūrieni. {ISO 4915} en: stitch; de: Nähstich, Stich; ru: стежок.
- džinsi, džinsbikses** - Sākotnēji - no 19. gs. džinsauduma, tad no balējoši zilo šķēru denima, vēlāk no citiem blīviem audumiem piegrieztas virsdrēbju bikses, kuras parasti darina ar kontrastējošām (tradicionāli - ar dzeltenīgo diegu)

nošuvēm, ar divām, zem šaurām trapeceveida gūžatdaļām uzšūtām dibenkabatām, ar dažādu fasonu sānkabatām, nostiprinot šuvumu ar pretplīses kniedēm. {} en: jeans; de: Jeans-Hose; ru: джинсы.

džuta (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no Corchorus olitorius un Corchorus capsularis lūksnes, kā arī no Hibiscus cannabinus, Hibiscus sabdariffa, Abutilon avcennae, Urena lobata, Urena sinuata. {ISO 6938} en: jute (JU fibre); de: Jute (JU Fasern); ru: джутовое волокно.

efektivitāte - Pakāpe, kādā ir īstenotas plānotās darbības un sasniegti plānotie rezultāti. {LVS EN ISO 9000:2000} en: effectiveness; de: Wirksamkeit; ru: эффективность, действенность.

eģe - Auduma mala, kas veidota, lai novērstu šķēru pavadīšanu izslīdi no auduma; tā varētu būt līdz 20 mm plata, ja strukturāli atšķiras no pārējās auduma daļas. {D 123} en: selvedge, selvage (U.S.); list, listing; de: Leiste; Kante; Rand; ru: кромка ткани.

Eiropas Ķīmisko komercvielu saraksts - "Einecs" nozīmē Eiropas Ķīmisko komercvielu sarakstu (European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances). Šajā sarakstā ir pilnīgs to ķīmisko vielu saraksts, kas varētu būt Kopienas tirgū 1981. gada 18. septembrī. {1999/45/EC} en: Einecs; de: EINECS, Europäisches Verzeichnis der auf dem Markt vorhandenen chemischen Stoffe.; ru: .

ekspomanekens - Skulpturāls manekens, kas paredzēts tērpu eksponēšanai muzejos vai izstādēs (ekspomenekens) vai apģērba komerciālai demonstrēšanai (skatloga manekens). {} en: display mannequin; dummy for display; de: Schaupuppe; ru: манекен демонстрационный; витринный манекен.

elastāns (*tekstilšķiedru marķējums*) - Elastīgās tekstilšķiedras, kas veidotas no vismaz 85 % masas segmentēta poliuretāna un kas pēc trīskāršas izstiepšanas tūlīt atgūst sākotnējo garumu. {ISO 2076} en: elastane (EL fibre); de: Elastan (EL Fasern); ru: эластан.

elastodiēns (*tekstilšķiedru marķējums*) - Elastīgās tekstilšķiedras, kas iegūtas no dabiskā vai sintētiskā poliizoprēna vai no viena vai vairākiem diēniem, kas polimerizēti ar vienu vai vairākiem vinilmonomēriem vai bez tiem un kas pēc trīskāršas izstiepšanas tūlīt atgūst sākotnējo garumu. {ISO 2076} en: elastodiene (ED fibre); de: Elastodien (ED Fasern); ru: эластодиен.

- Apģērba ražošanas, tirdzniecības un lietošanas sfēras darbinieks, kura ķermeņa mērījumi atbilst attiecīgajā firmā pieņemtās konfekcijlielumošanas sistēmas balstfigūras tipa lielummēriem, lai, viņam uzlaikojot modelparaugus, to konstruktori, iepircēji u.tml. speciālisti varētu objektīvāk izvērtēt un koriģēt jauno modeļu samērīgumu, piegulumu, konstrukciju, modelējumu un arī izskata kopiespaidu. {MH-156A} en: fit model; de: ; ru: манекенщик эталонного телосложения .

filaments, elementāršķiedra - Neierobežota garuma šķiedra, kas nav dalāma garenvirzienā. {} en: filament; de: Filament; ru: волокно элементарное.

firma - Komercreģistrā ierakstīts komersanta nosaukums, ko viņš izmanto komercdarbībā, slēdzot darījumus un parakstoties. Ar firmu šaurākā nozīmē saprotams apzīmējums bez norādes uz komersanta veidu. (IK, PS, KS, SIA, AS) {Komerclikums} en: firm name; de: Firmenname; ru: название фирмы.

fliiss; pūkdriana - Komerccnosaukums samērā plānām, vieglām, mīksti pūkainām adījumdriānām, kas gatavotas no sintētiskām šķiedrām, un kurām piemīt labas siltumizolācijas īpašības. {} en: fleece [fabric]; de: Flausch [-ware]; ru: флис (пушистое полотно).

fluoršķiedra, fluoro (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas veidotas no lineārām makromolekulām, kuru ķēdes sastāv no tetrafluoretilēna elementārviņībām. {ISO 2076} en: fluorofibre (PTFE fibre); de: Fluoro (PTFE Fasern); ru: фторсодержащее волокно.

forma (ģērba) - Ģērba izejmateriālu (galvenokārt tekstildriānu) plastisko īpašību izpausmes sakārtojums telpiskā, cilvēka figūrai kustībā un miera stāvoklī samērīgā veidojumā, kura virsmas faktūra, apveids u.c. komponenti ir saistīti vienotā tēlainā veidolā. Vispārinoši to mēdz raksturot ar līdzību kādas ģeometriskās figūras (cilindra, konusa, sfēras), kāda priekšmeta (zvana, mucas), kādas rakstzīmes (T, X, 8, 0) izskatam vai silueta. {} en: form (of garment); de: Form (des Kleidungsstücks); ru: форма (изделия одежды).

fraka - Nepogājami vaļējie, spīdīgi zīdaino smailatloku svārki, kas priekšpusē sniedzas līdz viduklim, bet mugurpusē (ar tā vidukļa griezummalai piešūto divdaļīgo stērbeli) - līdz pacelei. Kopš 19. gs. vidus tie ir vīriešu ceremoniālā vakartērpa (ielūgumos - «W.T.» - angļu «white tie» - «baltā tauriņa» tērpa), vēlāk arī izrāžu, apkalpotāju u.c. tērpu sastāvdaļa, piemēram, ar melno tauriņu papildināmā viesmīļu tērpa sastāvā. {} en: tailcoat; [full evening] dress-coat; de: Frack; ru: фрак.

galvas apkārtmērs (GKa mērījums) - Galvas lielākā horizontālā perimetra mērījums virs ausīm, kura skaitlisko vērtību nosaka ar mērlenti, savietojot aptvēruma atskaites (0) un nolasījuma punktus. Galvassegu, lielākoties cepuru, lielumu skalas vadmērs. {ISO 8559; BS 7231} en: head girth (HdGr body measure); de: Kopfumfang (KfU Körpermaß); ru: обхват головы (мерка Огол = T48).

- galvenie [auduma] pinumi** - Auduma pinumi, kuriem abos (audu un šķēru) virzienos raporti ir vienādi ($R_a=R_v$) un kuru pārsēdžu nobīde (S) ir definitīva konstante atkarībā no pavedienu skaita raportā (R). Ir audekla ($R=2$; $S=1$), sarža ($R\geq 3$; $S=\pm 1$) un atlasa vai satīna ($R\geq 5$; $1<S<R-1$) galvenie pinumi, kas auduma virsmai piešķir viendabīgu, samērā gludu izskatu. {ISO 3572} en: basic weaves; de: Grundbindungen; ru: главные ткацкие переплетения.
- garantija** - Ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja apliecinājums, ka prece vai pakalpojums saglabās pienācīgu kvalitāti, drošumu un lietošanas īpašības noteiktu laiku un ka ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs uzņemas papildu saistības, kas nav paredzētas normatīvajos aktos. {Patērētāju tiesību aizsardzības likums} en: guarantee; de: Haftung; Garantie; ru: гарантия.
- garauguma tipfigūra** - Cilvēka ķermeņa figūru tips jeb tipfigūra, kuras augums ir garāks par attiecīgās populācijas normālaugumu diapazona augšējo robežvērtību. {ISO/TR 10652} en: tall stature [body height type]; de: Langgrößen-Figurtyp; ru: типовая фигура высокого роста.
- garenadījums** - Adījums, kurā vienas cilpu rindas atsevišķās cilpas lielākoties veidotas katra no sava garenvirziena pavediena, kas nāk no pamatnes paralēlā uztinuma. {ISO 8388} en: warp-knitted fabric; de: Kettenwaren; Kettenwirkware; ru: полотно основовязаное.
- garnizons** - Vienību kopums, kas pastāvīgi vai uz laiku izvietots noteiktā administratīvajā teritorijā. {Militārā dienesta likums} en: garrison; de: Standort; ru: гарнизон.
- grodums** - Savērpums, ko skaitliski raksturo vījumu skaits vienu metru garā pavedienā. {MH 156A} en: twist; de: Drehung; ru: крутка.
- guļamdrēbes, guļamģērbi** - Sadzīves, ārstnieciskie vai higiēniskie ģērbi, kas paredzēti gulēšanai (piemēram, pidžama, naktskreklis). {ISO 4416; ISO 8388} en: nightwear; sleepwear; de: Schlafkleidung; Nachtkleidung; ru: белье ночное, спальное белье.
- gurnu apkārtmērs [jostas līmenī] (jGa mērījums)** - Iegurņa horizontālais perimetrs 8 cm vai 10 cm zem vidukļa līmeņa (aptuveni zarnkaula sānu smailes līmenī), kura skaitlisko vērtību nosaka ar mērlenti, savietojot aptvēruma atskaites (0) un nolasiņuma punktus. To izmanto gatavo lejasģērbu (piemēram, bikšu, brunču) piejostas šuvuma precizitātes kontrolmērījumu antropometriskās atbilstības pārbaudēm. {D 123; DOB 1994} en: high hip girth; middle hip girth [8 cm or 10 cm below waist level] (HpGr body measure); de: Hüftumfang [8 cm unterhalb der Taille] (HU Körpermaß); ru: обхват бедер на уровне пояса.
- gūžu apkārtmērs (Ga mērījums)** - Iegurņa lielākais horizontālais perimetrs gūžu izvirzījuma virsotņu līmenī, kura skaitlisko vērtību nosaka ar mērlenti, savietojot aptvēruma atskaites (0) un nolasiņuma punktus. Tas ir sieviešu plečģērbu un gurnģērbu lielumu skalas vadmērs. {ISO 8559; BS 7231} en: hip girth [round the buttocks] (HpBG body measure); de: Gesäßumfang; Hüftumfang (GU Körpermaß); ru: обхват ягодиц (мерка Оя).
- gvanako [vilna] (tekstilšķiedru marķējums)** - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no gvanako (Lama guanicoe L., Auchenia huanachus H. Sm) apmatojuma. {ISO 2076} en: guanaco (WU fibre); de: Guanako (WU Fasern); ru: шерсть гуанако.
- ģērbs** - Atsevišķs, valkājot nedalāms apģērba priekšmets vai simetrisku priekšmetu pāris, kas darināts, lai tā tilpumu samērīgi aizpildītu valkātāja figūras noteikta sastāvdaļa. Tā veidus nosaka ķermeņa aptvēruma joslas robežas noteiktā, piemēram, apakšdrēbju, virsdrēbju, ārdrēbju vai citā apģērba slāņojuma kārtā. Pēc balstvirsmas pazīmes, kas nosaka aptvēruma augšas vai lejas robežu, ir plečģērbi (piemēram, blūzes, puloveri, mēteļi), gurnģērbi (piemēram, brunči, bikses, korsešjostas), plaukstģērbi (piemēram, cimdi, uzroči, delnaini), pēdģērbi (piemēram, zeķes, kājauti, apavi, bikšzābaki) un galvassegas (piemēram, cepures, lakati, ķiveres). Rumpja jeb stāva ģērbus, piemēram, korsešģērbus, iedala arī virsvidukļa, zemvidukļa un abpusvidukļa ģērbu tipos. {MH 156A} en: garment; de: Kleidungsstück; ru: изделие одежды.
- henekens (tekstilšķiedru marķējums)** - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no Agave fourcroydes lapām. {ISO 2076} en: henequen (HE fibre); de: Henequen (HE Fasern); ru: волокно хенекуина.
- hloršķiedra (tekstilšķiedru marķējums)** - Tekstilšķiedras, kas veidotas no lineārām makromolekulām, kuru ķēdēs vairāk nekā 50 % masas ir vinilhlorīda vai vinilidēnhlorīda elementārvienību. {ISO 6938} en: chlorofibre (CLF fibre); de: Polyvinylchlorid, Chlorfasern (CLF Fasern); ru: поливинилхлоридное волокно.
- iegurņa sēdaugstums (GSh mērījums)** - Ar mērlenti gar iegurņa sāniem nosakāmais lokveida attālums no vidukļa līnijas līdz sēdeklim, uz kura sēž mērjamais. {ISO 8559; BS 7231} en: waist to hips [height] (WsHp body measure); de: Sitzhöhe; Hüfttiefe [von Taille bis Hüfte] (LH Körpermaß); ru: расстояние от линии талии до плоскости сидения (мерка Дс = Т49).
- ieinteresētā puse** - Persona vai personu grupa, kas ir ieinteresēta organizācijas veikumā vai panākumos. {LVS EN ISO 9000:2000} en: interested party; de: interessierte Partei; ru: заинтересованная сторона.

- ieloce** - Vairāku tekstildrānas kārtu sleja, kuru parasti veido vismaz divu locījumu iegludinājumi, dažkārt arī to neiegludināmie pārvēlumi (krokloces vai iekrokojumi), kas šūtajā izstrādājumā nostiprināti ar vīli, higrotermiju vai citādu drānas virsmas formmaiņas paņēmieni. {BS 1903} en: pleat; plait; de: Falte; Plisseefalte; ru: складка.
- iepakojums** - Precēm un produktiem pievienots izstrādājumu kopums, ko izmanto, lai aizsargātu, saturētu, piegādātu, uzglabātu, ērti lietotu, realizētu produktu — izejvielas un gatavas preces — un iepazīstinātu ar to visā iepakojuma aprītes ciklā no ražotāja līdz patērētājam. Iepakojums tiek atdalīts no preces pirms patērēšanas vai patērēšanas laikā; {Iepakojuma likums} en: packaging; de: Verpackung; ru: упаковка (средство для защиты продукта от повреждений и потерь).
- iepirkums** - Preču pirkšana vai noma vai pakalpojumu saņemšana, vai būvdarbu veikšana pasūtītāja vajadzībām {Iepirkumu Likums} en: procurement; de: Beschaffung; ru: приобретение; закупка.
- iepirkumu nomenklatūra CPV** - Nomenklatūra, kuru noteiktā kārtībā ir apstiprinājis Eiropas Parlaments un Eiropas Padome un kuru piemēro iepirkuma procedūrās iepirkuma priekšmeta identificēšanai {MKN 257 (2004-04-08)} en: Common Procurement Vocabulary (CPV); de: Gemeinsame Vokabular für öffentliche Aufträge; ru: .
- ievirzes AQAP** - NATO materiāli tehnisko līdzekļu (MTL) kvalitātes nodrošināšanas dokuments, kas paredzēts iepirkuma amatpersonām, lai sniegtu ieteikumus, kā piemērot līgumsaistību specifikāciju tipa publikācijas kvalitātes nodrošināšanas sfērā. {STANAG 4107} en: Guidance Type AQAP; de: als Leitfaden dienende AQAP's; ru: стандарты AQAP типа руководств.
- ikdienas uniforma** - {} en: service uniform (svc unif); de: Dienstuniform [für Kasernendienst]; ru: повседневное обмундирование; повседневная форма одежды.
- informācija** - Nozīmīgi dati. {LVS EN ISO 9000:2000} en: information; de: Information; ru: информация, сведения, данные.
- infrastruktūra** - (Organizācijas) materiāltehniskā apgādājuma, iekārtu un pakalpojumu sistēma, kas ir nepieciešama organizācijas darbībai. {LVS EN ISO 9000:2000} en: infrastructure; de: Infrastruktur; ru: инфраструктура.
- inspicēšana** - Atbilstības novērtēšana ar novērojumiem un spriedumiem, ko papildina ar attiecīgu mērīšanu, testēšanu vai kalibrēšanu. {LVS EN ISO 9000:2000} en: inspection; de: Prüfung; ru: контроль.
- inspicēšana** - Šaurākā nozīmē – pārbaudes paņemiens, kas sastāv no izpētes (ekspertīzes) bez laboratorijas iekārtas izmantojošām procedūrām, lai noteiktu atbilstību noteiktām prasībām. Parasti tā balstās uz paraugus negraujošo kontroli, kas attiecas uz vizuālo apskati, manipulācijām, kalibrēšanu un mērīšanu. {} en: inspection ; de: Prüfung; Inspektion;; ru: контроль; обследование.
- īsauguma tipfigūra** - Cilvēka ķermeņa figūru tips jeb tipfigūra, kuras augums ir īsāks par attiecīgās populācijas normālaugumu diapazona mazāko robežvērtību. {ISO/TR 10652} en: short stature [body height type]; de: Kurzgrößen-Figurtyp; ru: типовая фигура низкого роста.
- izcelsmes sertifikāts** - Oficiāls dokuments, ar ko apliecina attiecīgā ražojuma izcelsmes valsti. {} en: Certificate of Origin; de: Ursprungszeugnis ; ru: сертификат о происхождении товара, или сертификат "происхождения".
- izcirtumdetāļas** - Ādas, plastmasas vai blīvu tekstildrānu piegriezumdetaļas, kas iegūtas ar izcirtējpreses palīdzību, lai panāktu kontūrcirtni formai precīzi atbilstošus detaļu apveidus. {MH-156A} en: die cut; de: ausgestanzten Schnittteile; Stanzblock ?; ; ru: вырубной крой.
- izklājums** - Cilvēka ķermeņa figūras, manekena vai tā sastāvdaļu virsmas tuvināts atveidojums plaknē. Šo, diferenciālģeometriskā izpratnē neizklājamo virsmu, mēdz atveidot plaknē ar atsevišķiem segmentiem, kas rasējuma koordinātu plaknē pārklājas vai atraujas viens no otra atkarībā no, piemēram, krūšu, gūžu u. c. apvidu izvirzījumiem un vidukļa, starpkrūšu u. c. apvidu iedobumiem. Piegriezumdetaļas izklājums ir iecerētā vai materializētā ģērba piegriezuma telpiskās aptvērumdetaļas virsmas pirmsagataves apveids plaknē (bez uzlaidēm). Tā izmēri atbilst uzdotā lieluma figūras somatomērījumiem un modeļa virslaidēm, ievērojot drānas formmaiņas īpašības ar iesuvju, ieloču, pavedienu tīklšķiebuma, drapējuma, higrotermijas u. c. apstrādes paņēmieniem. Kopumā bezuzlaižu piegriezumdetaļu izklājumu mēdz attēlot modeļkonstrukcijas rasējumā. {} en: development [of body surface]; de: Abwicklung [von Körperfläche]; ru: развёртка.
- izlaide** - Atļauja uzsākt nākošo procesa posmu. {LVS EN ISO 9000:2000} en: release; de: Freigabe; ru: выпуск.
- izlietotais iepakojums** - Iepakojums vai iepakojuma materiāls, kas nav izmantojams tā sākotnējam uzdevumam un kvalificējams kā atkritumi; {Iepakojuma likums} en: packaging waste; de: Verpackungsabfall; ru: использованная тара.
- izmērs, kontrolizmērs (gatavā izstrādājumā)** - Lineāro mērlielumu (diametra, garuma, platuma u.c.) skaitliskā vērtība (vai, izplūdušākā skaidrojumā, „izmērs” ir mērījot noteikts {lineārs} lielums, apjoms); tas ir apģērba šuvuma precizitātes pārbaudes objekts. {BS 5426} en: finished measurement; de: Fertigmaß; Effektivmaß; ru: размер изделия в готовом виде; контрольное измерение изделия .

- izsekojamība** - Spēja izsekot aplūkojamā objekta izcelsmes pagātnei, izmantošanai vai dislokācijai (atrašanās vietai). {LVS EN ISO 9000:2000} en: traceability; de: Rückverfolgbarkeit; ru: прослеживаемость.
- izvietojums; piegriezumdetāļu komplekta izvietojums** - Piegriezumdetāļu šablonu (lekālu) savstarpējais izkārtojums piegriežamās drānas platumā, ievērojot orientācijas, raksta salaiduma u. c. tehniskās prasības, samazinot starpdetāļu atlikas u. c. drānas zudumus. Ir piegriezumdetāļu puskomplekta, pilnkomplekta, vienlieluma vai dažādlielumu divu, trīs utt. komplektu izvietojumi. {BS 1903} en: marker, lay-plan; de: Schnittbild; ru: раскладка (лекал кроя).
- jaka** - Priekšpusē pilnīgi atdarāms, piedurkņots augšģērbs, kas aptver delmus un rumpi un kura pārlaidu lejas mala var sniegties līdz jebkuram fasona garuma līmenim joslā no pakrūtes līdz pusgurnam. Ir ārjaka, virsjaka, apakšjaka, mājjaka, guļamjaka. Sk. arī kardiganjaka, svārki, kostīmjaka, žakete, bluzons, spenseris, parka, anoraks. {} en: jacket (short coat without skirt-like lap); de: Jacke; ru: куртка.
- jakvilna (tekstilšķiedru marķējums)** - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no vēršu ģintij piederīgo jaku (Bos mutus) armatojuma. {ISO 6938} en: yak (WY fibre); de: Yak (WY Fasern); ru: шерсть яковая.
- jaunvilna; pirmlietojuma [cirptā] vilna** - Neregenerētas cirpņa vilnas šķiedras, kas iepriekš nav bijušas iestrādātas gatavā izstrādājumā, nav bijušas pakļautas vēršanas vai velšanas procesiem (izņemot tos, kas nepieciešami attiecīgi marķējamā izstrādājuma ražošanai) un nav bojātas, tās apstrādājot vai lietojot. {ISO 6938; D123} en: virgin wool; fleece wool (WV fibre); de: Schurwolle (WV Fasern); ru: не регенерированная рунная шерсть.
- josta** - No ģērba virsdrānas vai cita (piemēram, ādas, plastmasas) materiāla darināts iegarenas sloksnes vai saites veida aksesuārs, kuru apsien vai apjož jostasvietā, parasti ieverot piejostas josturos, lai stingrāk saturētu lejasģērbu tam paredzētajā līmenī, vai dekoratīvos nolūkos - vaļīga plečģērba formas un silueta vidukļošanai vai kādas citas tērpa joslas vizuālai uzsvēršanai. {BS 1903} en: belt; de: Gürtel, Gurt; ru: пояс съёмный.
- jostturis** - Apģērba piegriezumā strēmeles veida papilddetāļa, kura parasti piestiprināta šķērsām piejostai un kurā iever apjožamo jostu, lai tā turētos paredzētajā vietā. {BS 1903} en: belt loop; de: Gürtelschlaufe; ru: шлёвка.
- kabata** - Ģērba piegriezumdetāļu salikuma funkcionāli dekoratīvs modulis, kas paredzēts sīku lietu ielikšanai. Pēc lokalizācijas izšķir iekšējās un ārējās, augšējās un apakšējās, sānu, priekšējās un aizmugurējās kabatas, kas pēc konstrukcijas darinātas kā iegrieztās, uzliktās, uzšūtās u. tml. kabatas ar līstīti, pārloku vai apmalām. {BS 1903} en: pocket; de: Tasche; ru: карман.
- kadets** - Karavīrs, kas mācās militārajā izglītības iestādē klātienē un pēc iestādes beigšanas saņem pirmo virsnieka dienesta pakāpi; {Militāra dienesta likums} en: cadet; de: Kadett; ru: курсант; кадет.
- kairinošas vielas un preparāti** - Vielas un preparāti, kas tūlītējā, ilgstošā vai atkārtotā kontaktā ar ādu vai gļotādām var radīt to iekaisumu; {1999/45/EC} en: irritant substances and preparations; de: reizend Stoffe und Zubereitungen; ru: .
- kaitīgas vielas un preparāti** - Vielas un preparāti, kuri var nonāvēt vai radīt akūtus vai hroniskus veselības traucējumus, tos ieelpojot, uzņemot caur muti vai absorbējot caur ādu; {1999/45/EC} en: harmful substances and preparations; de: gesundheitsschädlich Stoffe und Zubereitungen; ru: .
- kājas garums** - Attālums no kājstakles līdz pēdapakšu līmenim, kura skaitlisko vērtību nosaka ar mērlenti. Tas ir bikšu augumlielumu skalas vadmērs. {ISO 8559; BS 7231} en: inside leg length (InLg body measure); crotch height; de: Beinlänge, innere (iBL Körpermaß); ru: длина ноги (мерка Дн = T27).
- kājas sāngarums; vidukļa augstums (Vh mērījums)** - Attālums no vidukļa līmeņa sānu punkta pār gurniem līdz pēdapakšu (plantārajam) līmenim. Tā skaitlisko vērtību nosaka ar mērlenti (kājas sāngarumam) vai kā projekcijas mērījumu ar antropometru (vidukļa augstumam). {ISO 8559; BS 7231} en: outside leg length (SdSm body measure); de: Seitenlänge [von Taille bis Fußsohle] (SL Körpermaß); äußere Beinlänge (äBL Körpermaß); ru: высота талии; расстояние от талии до полу сбоку (мерка Дсб = T25).
- kakla apkārtmērs (Ka mērījums)** - Kakla pamatnes perimetra mērījums, kura skaitlisko vērtību nosaka ar mērlenti, savietojot aptvēruma atskaites (0) un nolasījuma punktus virs jūga iedobes. Tas ir virskreklu stīvpakakles lielumu skalas vadmērs. {ISO 8559; BS 7231} en: neck [-base] girth (NkGr body measure); de: Halsansatzumfang (HAU Körpermaß); ru: обхват шеи (мерка Ош = T13).
- kakle** - Plečģērba stāva augšējā, kakla pamatni aptverošā atvere, kurā iešuj apkakli vai kuru apšuj ar zemapmalu. {} en: neckhole; de: Halsloch; ru: горловина.
- kakles izgriezums** - Plečģērba modeļa augšējo robežlīniju apveids. Ir apaļie jeb O veida, pakavveida jeb U veida, smailie jeb V veida, taisnstūru, sirdsveida, dekoltē, sakveidā drapētie u. c. kakles izgriezumi. {} en: neckline; de: Halspartie; Ausschnitt (Halsabschluss); ru: вырез горловины, ворот.
- kamieļvilna (tekstilšķiedru marķējums)** - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no kamieļu (Camelus bactrianus L., Camelus dromedarius L.) armatojuma. {ISO 6938} en: camel (WK fibre); de: Kamel (WK Fasern); ru: верблюжья шерсть.

- kancerogēnas vielas un preparāti** - Vielas un preparāti, kurus ieelpojot, uzņemot caur muti vai absorbējot caur ādu, var rasties vēzis vai pieaugt saslimstība ar šo slimību; {1999/45/EC} en: carcinogenic substances and preparations; de: krebserzeugend Stoffe und Zubereitungen; ru: .
- kandidāts** - Persona vai personu grupa, kas uzaicināta piedalīties slēgtā konkursā vai sarunu procedūrā {Iepirkumu Likums} en: candidate; de: Bewerber; ru: кандидат, соискатель.
- kaņepāju šķiedras, kaņepājs** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no kaņepju (*Cannabis sativa*) lūksnes. {ISO 6938} en: hemp (HA fibre); de: Hanf (HA Fasern); ru: пеньковолокно; волокно конопляное.
- kapoka šķiedras, kapoks** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no kapoka (*Ceiba pentandra*) sēklu lidpūkām. {ISO 6938} en: kapok (KP fibre); de: Kapok (KP Fasern); ru: капок; волокно капоковое.
- kapzeķe** - Zeķe, kuras stulms sniedzas līdz potītes apvidum {MH-156A} en: anklet; ankle sock ; de: Knöchelsocke, Fesselsocke; ru: короткий носок, носочек.
- karavīrs** - Latvijas pilsonis, kas pilda aktīvo dienestu un kam piešķirta militārā dienesta pakāpe; karavīri (rezerves karavīri) iedalāmi virsnieku, virsniekvietnieku, instruktoru un kareivju sastāvā. {Militārā dienesta likums} en: soldier; de: Soldat; Militärangehöriger; ru: военнослужащий; воин.
- kardiganjaka; adījumjaka** - Pogājama virsdrēbju adītā jaka, parasti ar valnīšadījuma apmalām (arī apkakles vietā), ar garām piedurknēm, bez jostas vai reizēm ar sasienu jostu, ja kardiganjaka ir garāka par vidukļa līmeni. {ISO/TR 10652} en: cardigan; de: Strickjacke; Kardigan ; ru: кардиган.
- kašmirvilna, kašmirs** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no Kašmiras kazu (*Capra hircus laniger*) apmatojuma. {ISO 6938} en: cashmere (WS fibre); de: Kaschmir (WS Fasern); ru: шерсть кашмирская.
- ketaveja** - Virsdrēbju vienpogaizdares smailatloku garsvārki, kuru vidukļa griezummalai piešūtās stērbeles lejas mala, sākoties no priekšpuses vidukļa, ieslīpi pazeminās līdz pacelei mugurpusē. Kā vīriešu dienas ceremoniālu tērpa tradicionālo sastāvdaļu to valkā kopā ar melnpeļēki svitrainām biksēm u. c. komplektējošajiem ģērbiem un aksesuāriem, kas veido frakas vakartērpam ceremoniāli līdzvērtīgu dienas tērpa komplektējumu. {} en: cut-away [coat]; de: Cut, Cutaway; ru: визитка.
- kleita** - Sieviešu virsdrēbju plecgērbs, kura stāvs pilnīgi vai daļēji aptver rumpi un daļēji - abas kājas kopā, nesadaloties starās. Vienlaidu piegriezuma kleitas stāvs ir darināts no slejām visā ģērba garumā bez horizontāliem daļījumiem kā, piemēram, kreklkleitā, futrākleitā, redingota vai princeses piegriezuma kleitā. {BS 1903} en: dress, frock; de: Kleid; Damenkleid; ru: платье женское.
- klēpjauts** - Klērja priekšauts. {} en: bibles [half-] apron; de: Halbschürze; ru: передник подпоясной (без нагрудника).
- klienta apmierinātība** - Klienta uztvērums (percepcija) par to, kādā mērā ir īstenotas viņa prasības. Klienta sūdzības ir vispārējs klienta nepietiekamās apmierinātības rādītājs, turpretim sūdzību neesība pati par sevi neliecina par klienta apmierinātības augstu pakāpi. Pat tad, ja ar klientu ir panākta vienošanās par prasībām un tās ir izpildītas, arī tas vēl nenodrošina augstu klientapmierinātības pakāpi. {LVS EN ISO 9000:2000} en: customer satisfaction; de: Kundenzufriedenheit; ru: удовлетворенность клиента.
- klients** - Organizācija vai persona, kas saņem produktu, piem., patērētājs, klients, galapatērētājs, mazumtirgotājs, labumguvējs un pircējs. Attiecībā uz organizāciju klients var būt iekšējs vai ārējs. {LVS EN ISO 9000:2000} en: customer; recipient; de: Kunde, Abnehmer; ru: клиент.
- kodīgas vielas un preparāti** - Vielas un preparāti, kuri kontaktā ar dzīvjiem audiem, tos var noārdīt; {1999/45/EC} en: corrosive substances and preparations; de: ätzend Stoffe und Zubereitungen; ru: .
- koira, kokosšķiedra** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no *Cocos nucifera* augļu apvalka. {ISO 6938} en: coir (CC fibre); de: Kokos (CC Fasern); ru: койра, кокосовое волокно.
- kokvilna** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no kokvilnas (*Gossypium*) sēklu lidpūkām. {ISO 6938} en: cotton (CO fibre); de: Baumwolle (CO Fasern); ru: хлопок.
- kombinē [apakšķleita]** - Sieviešu apakšģērbs, kuru plecos notur lences un kura nestaklētās lejas malas garums ir atkarīgs no pāri velkamā virsģērba, piemēram, no kleitas vai brunču, garuma. {} en: underdress, full slip; slipdress; de: Unterkleid; ru: комбинация.
- kombinezons** - Bikšu un piedurkņotas jakas apvienojums vaļīgā ārgērbā, kuru parasti valkā virs virsdrēbēm, lai pasargātu tās no notraipīšanās, vai arī treniņtērpu, izrāžu u. c. tērpu sastāvā. Kombinezonu bez piedurknēm sauc par puskombinezonu. {EN 510; BS 5426} en: jumpsuit; overall; coverall with sleeves ; de: Overall; ru: комбинезон.
- komercdarbība** - Atklāta saimnieciskā darbība, kuru savā vārdā peļņas gūšanas nolūkā veic komersants. {Komerclikums} en: commercial activity; de: Gewerbetätigkeit; ru: коммерческая деятельность.

- komersants** - Komercreģistrā ierakstīta fiziskā persona (individuālais komersants) vai komercsabiedrība (personālsabiedrība un kapitālsabiedrība). {Komerclikums} en: merchant; de: Händler; Kaufmann; ru: коммерсант.
- kompetence** - Uzskatāmi parādītas spējas izmantot zināšanas un prasmes. {LVS EN ISO 9000:2000} en: competence; de: Kompetenz; Fähigkeit; Qualifikation; ru: компетентность; состоятельность.
- konstrukcija (ģērba)** - Ģērba materiāli tehniskā uzbūve, kuru raksturo piegriezuma u. c. detaļu skaits, to izejmateriāli, tekstildrānu paketējums, apveidi, izmēri un savienojumi. {} en: construction (of garment); de: Konstruktion (des Kleidungsstücks); ru: конструкция (изделия одежды).
- kopgriezts; vienlaidu** - Apzīmētājs, ar ko norāda, ka parasti savrup piegriežamā detaļa ir piegriezta kopā ar kādu citu detaļu {MH-156A} en: cut-on; grown on; de: angeschnitten ; ru: цельнокроеный.
- korekcija** - Darbība atklātās neatbilstības novēršanai. {LVS EN ISO 9000:2000} en: correction; de: Korrektur; ru: корректирующие действия.
- korektīva darbība** - Darbība atklātās neatbilstības vai citas nevēlamas situācijas cēloņa novēršanai. {LVS EN ISO 9000:2000} en: corrective action; de: Korrekturmaßnahme; ru: корректирующие мероприятия.
- corpulentā [vīriešu] tipfigūra** - Vīriešu tipfigūra, kuras krūšu un vidukļa apkārtmēri ir vienādi vai to starpība nepārsniedz ±3 cm robežas. Šim figūru tipam paredzēto apģērbu vidukļojuma pazīmi mēdz marķēt ar angļu vārda «Stout» sākumburtu «S», sekojot ISO/TR 10652 ieteikumiem, vai ar latīņu alfabēta piekto burtu «E» (Skandināvijā). {ISO/TR 10652} en: stout [male] figure [type by drop value]; de: corpulenter [Herrengroßen-] Figurtyp; ru: типовая фигура [мужчин] большой полноты.
- kostīms [sieviešu komplektģērbs]; kostīmkleita** - No vienas un tās pašas virsdrānas piegriezts sieviešu vissezonu virsdrēbju komplekts, kas sastāv no lejasģērba (svārkiem vai biksēm) un vismaz viena augšģērba (parasti kostīmjakas). Bez blūzes vai tai līdzīga paģērba valkājamo kostīmu sauc par kostīmkleitu. {} en: formal tailored suit for womenwear; de: Schneiderkostüm; Tailleur; Jackenkleid; ru: женский костюм; платье-костюм.
- kreklis** - Pilnīgi vai daļēji atdarāms, parasti piedurkņots augšģērbs, kas piegriezts no paplānas tekstildrānas un kuru valkā nepārļautu vai pārļautu attiecīgās kārtas (apakšveļas vai virsdrēbju) lejasģērbam, arī zem virsū velkamā komplektējošā plecģērba kā, piemēram, zemsvārku virskreklu - zem uzvalka žaketes. {BS 1903} en: shirt; de: Hemd; ru: сорочка; рубашка.
- krustmija (audu un šķēru pinumā)** - Auduma pavedienus saliedējošā krustošanās, ikvienam pavedienam periodiski pārejot no auduma labās puses (virspuses) uz kreiso pusi (pretpsi). Auduma pinuma rūtiņattēlā atsevišķā rūtiņa apzīmē vienu no diviem iespējamajiem audu un šķēru pavedienu krustmijas stāvokļiem auduma labajā pusē (virspusē), ar iezīmēto rūtiņu norādot, ka šķēru pavediens pārklāj audu pavedienu. {ISO 3572; D123} en: interlacing [of warp and weft yarns]; de: Verkrezung [von Kett- mit Schussfäden]; ru: скрещение (нитей основы и утка).
- krūšu apkārtmērs (Kr3a mērījums)** - Rumpja lielākais horizontālais perimetrs krūtsgalu līmenī, kura skaitlisko vērtību nosaka ar mērlenti, savietojot aptvēruma atskaites (0) un nolasījuma punktus. Tas ir plecģērbu (tostarp augšģērbu) lielumu skalas vadmērs. {ISO 8559; BS 7231} en: chest girth (ChGr body measure); bust girth (BGr body measure); de: Brustumfang (BU Körpermaß); ru: обхват груди (мерка Or3 = T16).
- kupro (tekstilšķiedru marķējums)** - Reģenerētas celulozes šķiedras, kas iegūtas ar vara-amonjaka reaģenta paņēmieni. {ISO 2076} en: cupro (CUP fibre); de: Cupro (CUP Fasern); ru: медно-аммиачное волокно.
- kvalifikācijas inspicēšana (kontrolē)** - Ražojuma kvalitātes pārbaude, ar ko pamato atzinumu par ražotnes gatavību uzsākt sēriju (partiju) lielražošanu pilnā mērogā, iepriekš pārlicinoties par ražošanas procesa, iekārtu un darbizpildes paņēmieni efektivitāti. Tā sniedz ziņas arī neatkarīgam MTL piegādājāmības vērtējumam, kas balstās uz faktiskā izpildījuma atbilstību līgumā noteiktajām tehniskajām prasībām. Parasti šai testēšanai pakļauj vairākus paraugus, kas vienlīdzvarbūtīgi („nejauši”) atlasīti no ražojuma pirmās partijas vai sērijas. To mēdz atkārtot, ja būtiski mainās ražošanas paņēmieni vai izstrādājuma konstrukcija. {} en: qualification inspection; Production Qualification Test (PQT); de: Qualifikationsprüfung; Eignungsprüfung; Approbationsprüfung; ru: испытание на соответствие (изделия) техническим условиям; квалификационные испытания.
- kvalifikācijas process** - Process, kurā demonstrē spēju izpildīt konkrētās prasības. {LVS EN ISO 9000:2000} en: qualification process; de: Qualifizierungsprozess; ru: процесс квалификации.
- kvalitāte** - Pakāpe, kādā iemantoto īpašību (atribūtu, īpatraksturotāju, raksturojumu) kopums atbilst prasībām. Šo terminu var lietot kopā ar adjektīvu (īpašības vārdu), piemēram, zema, laba vai izcila. {LVS EN ISO 9000:2000} en: quality; de: Qualität; ru: качество.

- kvalitātes mērķis** - Tas, pēc kā tiecas vai ko cenšas sasniegt kvalitātes jomā. Kvalitātes mērķi parasti ir konkretizēti organizācijas būtiskajām funkcijām un līmeņiem saskaņā ar organizācijas kvalitātes politiku. {LVS EN ISO 9000:2000} en: quality objective; de: Qualitätsziel; ru: целевая функция качества.
- kvalitātes nodrošināšana** - Kvalitātes pārvaldības daļa, kas ir vērsta uz pārliecināšanu, ka kvalitātes prasības tiks izpildītas. {LVS EN ISO 9000:2000} en: quality assurance; de: Qualitätssicherung, QM-Darlegung; ru: обеспечение качества; поддержка качества; гарантия качества.
- kvalitātes pārvaldība** - Koordinētas darbības organizācijas virzīšanai un vadībai kvalitātes jomā. Virzīšana un vadība kvalitātes jomā parasti ietver kvalitātes politiku, kvalitātes mērķus, kvalitātes plānošanu, kvalitātes vadību, kvalitātes nodrošināšanu un kvalitātes uzlabošanu. {LVS EN ISO 9000:2000} en: quality management; de: Qualitätsmanagement (QM); Qualitätssystem; ru: общее руководство качеством; административное управление качеством.
- kvalitātes pārvaldības sistēma** - Pārvaldības sistēma organizācijas kvalitātes virzīšanai un vadīšanai. {LVS EN ISO 9000:2000} en: quality [management] system; de: QM-System; ru: система качества.
- kvalitātes plānošana** - Kvalitātes pārvaldības daļa, kas ir vērsta uz kvalitātes mērķu noteikšanu un nepieciešamo darbības procesu un ar tiem saistīto resursu konkretizēšanu kvalitātes mērķu sasniegšanai. {LVS EN ISO 9000:2000} en: quality planning; de: Qualitätsplanung; ru: планирование качества.
- kvalitātes plāns** - Dokuments, kas konkretizē, kam, kad un kādas procedūras un ar tām saistītie resursi jālieto katram konkrētam projektam, produktam, procesam vai līgumam. {LVS EN ISO 9000:2000} en: quality plan; de: Qualitätsmanagement-Plan; QM-Plan ; ru: программа качества.
- kvalitātes politika** - Visaptveroši organizācijas nodomi un virzība, ko kvalitātes jomā oficiāli paudusi augstākā pārvaldība. Kvalitātes politika parasti ir saskaņota ar organizācijas vispārējo politiku un nodrošina ietvarus kvalitātes mērķu noteikšanai. {LVS EN ISO 9000:2000} en: quality policy; de: Qualitätspolitik; ru: политика в области качества.
- kvalitātes raksturotājs (rādītājs)** - Ar prasību saistīts produktam, procesam vai sistēmai piemītošais (iemantotais) raksturotājs, kas no tiem nav atdalāms. Turpretim produktam, procesam vai sistēmai piedēvētais (relācijas) raksturojums (piemēram, produkta cena, produkta īpašnieks) nav šī produkta, procesa vai sistēmas kvalitātes raksturotājs. {LVS EN ISO 9000:2000} en: quality characteristic; de: Qualitätsmerkmal; ru: показатель качества.
- kvalitātes rokasgrāmata** - Dokuments, kas konkretizē organizācijas kvalitātes pārvaldības sistēmu. {LVS EN ISO 9000:2000} en: quality manual; de: Qualitäts-Handbuch; QM-Handbuch ; ru: руководство по качеству.
- kvalitātes uzlabošana** - Kvalitātes pārvaldības daļa, kas ir vērsta uz kvalitātes prasību izpildes spēju palielināšanu. Prasības var attiecināt uz jebkuru aspektu, piemēram, uz efektivitāti, lietderību vai izsekojamību. {LVS EN ISO 9000:2000} en: quality improvement; de: Qualitätsverbesserung; ru: улучшение качества.
- kvalitātes vadība** - Kvalitātes pārvaldības daļa, kas ir vērsta uz kvalitātes prasību izpildi. {LVS EN ISO 9000:2000} en: quality control; de: Qualitätslenkung; ru: управление качеством.
- labošana** - Darbība ar neatbilstošu produktu, lai padarītu to pieņemamu paredzētajai lietošanai. Tā ietver darbības iepriekš atbilstoša produkta atjaunošanai, lai padarītu to atkal lietojamu, piemēram, tā var būt produkta uzturēšanas sastāvdaļa. {LVS EN ISO 9000:2000} en: repair; de: Reparatur; Instandsetzung; ru: ремонт.
- lamas vilna, lama** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no lamas (*Auchenia glama* Desm.) armatojuma. {ISO 6938} en: llama (WL fibre); de: Lama (WL Fasern); ru: шерсть ламы.
- lauka uniforma** - {} en: field uniform ; de: Felduniform ; ru: полевая форма одежды.
- lauztais saržs; lauztais trinītis** - Sarža pinums, kurā pārsēdžu nobīde maina virzienu, tādējādi „laužot” saržrieiviņu lineāro nepārtrauktību kā, piemēram, zigzagsarža, skujiņsarža, līkločsarža, rombsarža u.tml. auduma pinumos. {ISO 3572} en: broken twill; de: gebrochener Köper; ru: саржа ломаная.
- lejasģērbs; gurnģērbs** - Ģērbs, kas, balstoties uz gurniem, daļēji vai pilnīgi aptver iegurni un abas kājas, atsevišķi vai kopā, jebkādā garumā. {ISO/TR 10652} en: nether garment [for lower body]; bottom; bellow-the-waist [garment]; de: Kleidungsstück für den Unterkörper; Beinkleidungsstück; ru: поясная одежда; изделие поясное.
- lenču priekšauts** - Abpusvidukļa priekšauts ar pārmaucamo vai sasienamo lenču krūšautu. {} en: pinafore; bib [and brace] apron [with shoulder-straps]; de: Trägerschürze; Latzenschürze; ru: фартук с нагрудником на бретелях.
- lieluma dimensija** - Izteiksme, kurā fizikālo lielumu sistēmas lielums izteikts ar šīs sistēmas pamatlaielumu attiecīgo pakāpju reizinājumu, piem., spēka dimensionalitāte ir LMT2. {VIM:1993} en: dimension of a quantity; de: Dimension einer Größe; ru: размерность физической величины.
- lielummers** - Somatomērs, kura vērtības izskaitļo proporcionāli uzdotā lieluma tipfigūras vadmēru skalas standartizētajām vērtībām. {} en: chart dimension; [secondary] proportionally subordinate body measure; de:

Tabellen[neben]maß; Verhältnismaß; Körpersekundärmaße (pl); ru: подчиненный размерный признак [типовой фигуры].

lielums (mērāms) - Parādības, ķermeņa vai vielas īpašība, kuru iespējams atšķirt kvalitatīvi un noteikt kvantitatīvi; viena veida fizikālos lielumus grupē atsevišķās lielumu kategorijās kā, piem., "darbs, siltums un enerģija" vai "biezums, riņķa līnijas garums un viļņa garums". {VIM:1993} en: measurable quantity; de: messbare Größe; ru: величина физическая.

lielumu sistēma - Fizikālo lielumu kopa, starp kuriem pastāv noteiktas sakarības. {VIM:1993} en: system of quantities; de: Größensystem; ru: система физических величин.

liesmas kavēšana, liesmas aizturēšana - Materiāla īpašība, kas izpaužas kā spēja aizkavēt, pārtraukt vai novērst liesmojošu degšanu. Liesmas kavēšana var būt pamatmateriālam piemītoša īpašība, vai arī to var iegūt, materiālu speciāli apstrādājot. Liesmas aizkavējuma pakāpe pārbaudes laikā var mainīties atkarībā no pārbaudes apstākļiem. {LVS EN ISO 13943:2004 L} en: flame retardance; de: Flammschutz; ru: нераспространение горения.

liesmdrošs - Neatziets (aizliegts) termins, izņemot kontekstā ar elektrisko iekārtu sprādzienbīstamā vidē. {LVS EN ISO 13943:2004 L} en: flameproof; de: flammensicher; ru: огнестойкий.

liesmkavētājs; antipirēns - Viela, kuru pievienojot materiālam vai ar kuru apstrādājot materiālu, tas iegūst spēju apslāpēt vai aizturēt liesmas (60) izveidošanos un/vai mazināt tās izplatīšanās ātrumu. Sal. ar uguns kavētājs (56). PIEZĪME. Liesmas kavētāju lietošana nenozīmē, ka tiks novērsts degšanas (40) process. {LVS EN ISO 13943:2004 L} en: flame retardant; de: Flammenhemmer; ru: антипирен; замедлитель горения.

lietderība - Sakarība starp sasniegtajiem rezultātiem un izmantotajiem resursiem. {LVS EN ISO 9000:2000} en: efficiency; de: Effizienz; ru: продуктивность; отдача.

līgumsaistīgo specifikāciju AQAP - Tehnisko specifikāciju tipa materiāli tehnisko līdzekļu (MTL) kvalitātes nodrošināšanas dokuments, kas paredzēts līgumattiecību formulēšanai. {STANAG 4107} en: Contractual Type AQAP; de: als Vertragsdokument dienende AQAP's; ru: стандарты AQAP контрактного типа.

līmdrāna (termokausējamām starplikām) - Drāna, kas apdrukāta, apsmidzināta vai apķepināta ar termokausējamu līmvielu, lai šūtajos izstrādājumos to varētu izmantot termokausējamo starpliku vajadzībām. {D 123} en: fusible [fabric] (for interfacing or interlining); de: Fixiereinlage; ru: полотно термоклеевое для прокладок.

līmējumdrāna, līmētā NTD - Neaustā tekstildrāna, kuras šķiedrojums (tekstilpilviela) ir saliedēts ar līmvielu. {} en: adhesive-bonded fabric; de: Klebvliesstoff; ru: клеёное [нетканое текстильное] полотно.

linšķiedras; lini (tekstilšķiedru marķējums) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no linu (Linum usitatissimum) lūksnes. {ISO 6938} en: flax (LI fibre); de: Leinen, Flachs (LI Fasern); ru: лён; льноволокно .

liocels (tekstilšķiedru marķējums) - Reģenerētas celulozes šķiedras, kas iegūtas ar slapjās formēšanas paņēmieni no šķīduma organiskos šķīdinātājos. {ISO 2076} en: lyocell (CLY fibre); de: Lyocell (CLY Fasern); ru: лиоцелл.

loģistika - Militārās zinātnes nozare par to, kā plānot un veikt bruņoto spēku pārvietošanos un nodrošināt to darbību. Plašākajā nozīmē loģistika ietver: materiāldaļas projektēšanu un izveidi, iegādi, uzglabāšanu, transportēšanu, sadalīšanu, tehnisko apkopi, evakuēšanu un izvietošanu; personāla transportēšanu; militārām iestādēm vajadzīgo objektu iegādi, ceļšanu, uzturēšanu, to darbības nodrošināšanu un izvietošanu; pakalpojumu iegādi vai sniegšanu; medicīniskā un veselības aprūpes dienesta darbības nodrošināšanu. (2.) Ekonomikas disciplīna, kas, pamatojoties uz loģisku vadīšanas sistēmu, izstrādā metodiku, kā jebkuras sistēmas ietvaros plānot un īstenot informācijas, materiālu, produktu, enerģijas u. c. resursu sagādi, transportēšanu un izvietošanu, lai visaptveroši vadītu, koordinētu un optimizētu apgādes procesu. {} en: logistics; de: Logistik; ru: логистика; материально-техническое обеспечение; тыл и снабжение.

ļoti toksiskas vielas un preparāti - Vielas un preparāti, kuri ļoti nelielā daudzumā var nonāvēt vai radīt akūtus vai hroniskus veselības traucējumus, tos ieelpojot, uzņemot caur muti vai absorbējot caur ādu; {1999/45/EC} en: very toxic substances and preparations; de: sehr giftig Stoffe und Zubereitungen; ru: .

ļoti viegli uzliesmojošas vielas un preparāti - Vielas un preparāti, kas apkārtējā temperatūrā kontaktā ar gaisu var sakarst un aizdegties, nepievadot enerģiju, vai - cietas vielas un preparāti, kas pēc īsa kontakta ar uguns avotu var sakarst un aizdegties un kuri pēc uguns avota aizvākšanas turpina degt vai tiek izlietoti, vai - vielas un preparāti, kas ir šķidrums ar ļoti zemu uzliesmošanas temperatūru, vai - vielas un preparāti, kas kontaktā ar ūdeni vai mitru gaisu bīstamā daudzumā izdala ārkārtīgi viegli uzliesmojošas gāzes. {1999/45/EC} en: highly flammable substances and preparations; de: leicht entzündlich Stoffe und Zubereitungen; ru: .

maiņlieluma manekens (drēbniecībai) - Drēbnieku manekens, kuram var mainīt atsevišķu sastāvdaļu garumus, lai tuvinātu tā izmērus individuālā pasūtītāja figūras vai vajadzīgās tipfigūras lielumam. {} en: adjustable tailor's dummy; de: verstellbare Schneiderpuppe; ru: регулируемый манекен для портных .

- manekens** - No plastmasas, papīra masas vai citiem materiāliem darināts cilvēka figūras vai tās sastāvdaļas atveidojums apģērbu uzlaikošanai, demonstrēšanai, pārbaudei u.tml. nolūkiem. {ISO/TR 10652} en: dummy; mannequin; de: Kleiderpuppe; Schneiderpuppe; ru: манекен.
- manilas šķiedras, abaka** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no Musa textilis lapām. {ISO 6938} en: abaca (AB fibre); de: Manila (AB Fasern); ru: волокно манильское; волокно абака.
- marķēšana** - Ciparu, burtu, etiķešu, birku, simbolu vai krāsu izmantošana, lai sniegtu identifikācijas norādes un instrukcijas kravu transportēšanas, apstrādes un uzglabāšanas laikā. {STANAG 4281} en: marking; de: Markierung; Kennzeichnung; ru: маркировка; обозначение.
- maskējums** - Personālam, objektiem un taktiskiem stāvokļiem izraudzīts dabisko vai mākslīgo materiālu lietojums, lai dezorientētu, mulsinātu, maldinātu vai apietu ienaidnieku. {} en: camouflage; de: Tarnung; ru: маскировка.
- materiāli tehniskie līdzekļi (MTL); materiāldaļa** - Vispārīgs termins, ar ko apzīmē militāras nozīmes aprīkojumu (ekipējumu), krājumus un rezerves daļas {} en: materiel; de: Versorgungsgüter; ru: материальная часть имущества.
- mērījumu vadības sistēma** - Savstarpēji saistītu un mijdarbīgu elementu kopums, kas nepieciešams, lai sasniegtu metroloģisko apstiprinājumu un mērīšanas procesu nepārtrauktu vadību. {LVS EN ISO 9000:2000} en: measurement control system; de: Messüberwachungssystem; ru: система управления; система регулирования.
- mērīšana** - Darbību kopums, lai noteiktu kāda fizikālā lieluma vērtību {VIM:1993} en: measurement; de: Messung; ru: измерение физической величины.
- mērīšanas iekārta** - Mērīinstrumenti, programmatūra, mērīšanas etalons, references materiāli, palīgiekārtas vai minēto iekārtu kombinācija, kas ir nepieciešama, lai īstenotu mērīšanas procesu. {LVS EN ISO 9000:2000} en: measuring equipment; de: Messmittel; ru: измерительная аппаратура; измерительная установка.
- mērīšanas metode** - Vispārīgi aprakstīta darbību loģiskā secība, lai veiktu mērīšanu {VIM:1993} en: method of measurement; de: Meßmethode; ru: метод измерений.
- mērīšanas princips** - Mērīšanas zinātniskais pamats, piem., termoelektriskais efekts, kas lietojams temperatūras mērīšanā. {VIM:1993} en: principle of measurement; de: Messprinzip; ru: принцип измерений.
- mērīšanas procedūra** - Saskaņā ar attiecīgo metodi detalizēti aprakstītas darbības konkrētu mērījumu veikšanai {VIM:1993} en: measurement procedure; de: Messverfahren; ru: процедура измерений.
- mērīšanas process** - Operāciju kopums, lai noteiktu fizikālā lieluma vērtību. {LVS EN ISO 9000:2000} en: measurement process; de: Messprozess; ru: измерение.
- mērlielums** - Konkrēts fizikālais lielums, ko pakļauj mērīšanai, piem., tvaika spiediens dotajā ūdens paraugā pie 20oC temperatūras. {VIM:1993} en: measurand; de: Messgröße; ru: измеряемая физическая величина.
- mērvienība** - Konkrēts lielums, kas noteikts un pieņemts saskaņā ar konvenciju un ar kuru salīdzina citus tā paša veida lielumus, lai izteiktu to daudzumus attiecībā pret šo konkrēto lielumu {VIM:1993} en: unit of measurement; de: Einheit; ru: единица физической величины.
- metālšķiedras** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas veidotas no metāla, ar polimēru pārklāta metāla, ar metālu pārklāta polimēra vai no serdena, kas pilnīgi pārklāts ar metālu (metalizētās šķiedras). {ISO 2076} en: metal fibre (MTF fibre); de: Metallfaser (MTF Fasern); ru: металлическое волокно.
- mēteli** - Pilnīgi atdarāms, parasti starplikots un oderēts, dažkārt arī siltinoši oderēts ārdrēbju plecgērbs ar garajām piedurknēm. Parasti tā garums sniedzas vismaz līdz ceļgalu līmenim, pretējā gadījumā to mēdz saukt par īsmēteli vai ārjaku. {ISO/TR 10652} en: overcoat; topcoat; de: Mantel; Überzieher; Paletot; ru: пальто.
- metroloģija** - Zinātne par mērīšanu {VIM:1993} en: metrology; de: Metrologie; ru: метрология.
- metroloģiskais apstiprinājums** - Operāciju kopums, kas nepieciešams, lai nodrošinātu mērīšanas iekārtas atbilstību tai paredzētās lietošanas prasībām. Metroloģiskais apstiprinājums parasti ietver kalibrēšanu vai verificēšanu, jebkuru vajadzīgo regulēšanu vai remontu un tam sekojošu atkārtotu kalibrēšanu, salīdzināšanu ar lietošanai paredzētās mērīšanas iekārtas metroloģiskajām prasībām, kā arī jebkuru pieprasītu aizzīmogošanu un marķēšanu. {LVS EN ISO 9000:2000} en: metrological confirmation; de: metrologische Bestätigung; ru: метрологическая аттестация.
- metroloģiskie raksturojumi** - Atšķirīgas pazīmes, kas var ietekmēt mērīšanas rezultātus. {LVS EN ISO 9000:2000} en: metrological characteristic; de: metrologisches Merkmal; ru: метрологические данные.
- militārā uniforma; karavīra formas tērps** - Reglamentēts uniformas tērps, kuru valkā militārpersonas, lai atšķirtos no civilpersonām un nemilitārās uniformās tērptajām personām, vinlaikus atšķiroties arī savā starpā pēc dienesta pakāpes, piederības pie noteiktas struktūrvienības un citām pazīmēm. {MH 156A} en: military uniform; de: Militäruniform; ru: военное обмундирование; военная форма.

- militārais dienests** - Valsts dienesta veids valsts aizsardzības jomā, kuru pilda karavīrs; {Militārā dienesta likums} en: military service; de: Wehrdienst; ru: военная служба.
- mistraudums; dažādšķiedru audums** - Audums, kas veidots no atšķirīgu šķiedru veidu maisījuma dzijas vai no audiem un šķēriem ar atšķirīgu šķiedru sastāvu. {MH 156A} en: blend fabric; de: Mischgewebe; ru: смесовка, ткань из смеси волокон.
- modakrilšķiedras; modakrils** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas veidotas no lineārām makromolekulām, kuru ķēdēs 50–85 % masas ir akrilnitrila elementārvienību. {ISO 2076} en: modacryl (MAC fibre); de: Modacryl (MAC Fasern); ru: волокно модакрильное.
- modālviskoze** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Reģenerētas celulozes šķiedras, kas iegūtas modificētā viskozes procesā un kurai ir augsts trūkšanas spēks un modulis mitrā stāvoklī. {ISO 2076} en: modal (CMD fibre); de: Modal (CMD Fasern); ru: модальная вискоза.
- mohērvilna, mohēra** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no Angoras kazu (*Capra hircus angorensis*) apmatojuma. {ISO 6938} en: mohair (WM fibre); de: Mohair (WM Fasern); ru: шерсть мохеровая.
- montāžcaurums** - Visai klājienu krautnei „caururbts” caurumiņš, ar ko šūtuves strādniekiem norāda piegriezumdetāļu, pogu un citu detaļu montāžvietas, arī iešuvju, ieloču un citu apstrādes objektu pozicionēšanas vietas, ja tie atrodas piegriezumdetāļu iekšienē, turklāt tās piegrieztas no šo caurumu saskatāmībai pietiekami blīvas drānas. {MH-156A} en: drill hole; de: Einstichloch; ru: прокол (детали кроя для сборки).
- muguras platums (M_p mērījums)** - Attālums starp paduses mugurkroku punktiem, kura skaitlisko vērtību nosaka ar mērlenti. {ISO 8559; BS 7231} en: back width (BkWd body measure); de: Rückenbreite (RB Körpermaß); ru: ширина спины (мерка Шс = Т47).
- mutagēnas vielas un preparāti** - Vielas un preparāti, kurus ieelpojot, uzņemot caur muti vai absorbējot caur ādu, var rasties iedzimti pārmantojami ģenētiski defekti vai pieaugt to rašanās biežums; {1999/45/EC} en: mutagenic substances and preparations; de: erbgutverändernd Stoffe und Zubereitungen; ru: .
- NATO standartizācijas vienošanās** - Dokuments par vienošanos starp vairākām vai visām NATO dalībvalstīm pieņemt vienādas vai līdzīgas operatīvās, loģistiskās un administratīvās procedūras, kā arī lietot vienādu vai līdzīgu militāro aprīkojumu, munīciju, MTL un krājumus. {} en: NATO Standardization Agreement (STANAG); de: NATO Standardisierungsübereinkommen ; ru: соглашение по стандартизации НАТО.
- neatbilstība** - Prasību neizpilde. {LVS EN ISO 9000:2000} en: nonconformity; de: Fehler, Nichtkonformität; ru: несоответствие.
- nepārtraukta uzlabošana** - Atkārtotas darbības prasību izpildes spēju palielināšanai. Mērķu izstrādāšanas un uzlabošanas iespēju meklēšanas process ir nepārtraukts process ar audita atklājumiem un audita atzinumiem, datu analīzi, pārvaldības pārskatēm vai citu līdzekļu izmantošanu un parasti tas beidzas ar korektīvu darbību vai preventīvu darbību. {LVS EN ISO 9000:2000} en: continual improvement; de: ständige Verbesserung; ru: непрерывно продолжаемое улучшение.
- nepienācīgas kvalitātes prece** - Patērētāju likuma izpratnē – prece, kas 1) neatbilst normatīvo aktu vai normatīvtehnisko dokumentu prasībām un līguma noteikumiem, bet, ja tādu nav, — parasti izvirzāmām prasībām; 2) nav derīga mērķiem, kādi paredzēti normatīvtehniskajos dokumentos vai tehniskajā pasē, bet, ja tādu nav, — mērķiem, kādiem tāda paša nosaukuma un apraksta preces parasti tiek izmantotas; 3) nav derīga mērķiem, kuriem patērētājs izvēlēties precī un par kuriem tas tieši vai netieši paziņojis pārdevējam, slēdzot līgumu, izņemot gadījumus, kad pārdevējs pārdošanas laikā nevarēja saprast šādus speciālus mērķus un patērētājam nebija pamatota iemesla paļauties uz pārdevēja kompetenci un spriedumu; 4) neatbilst īpašībām vai tās komplektācija neatbilst tai komplektācijai, kādas līguma slēgšanas vai piedāvājuma izteikšanas laikā pārdevējs uzrādījis ar preču paraugiem vai modeļiem; 5) nav iesaiņota, bet iesaiņojums ir nepieciešams, lai pasargātu precī no bojājumiem vai bojāšanās; 6) par kuru sniegta maldinoša, nepatiesa, nepilnīga vai neskaidra (nesalasāma) informācija vai tā nav sniegta vispār un tāpēc precī nav iespējams lietot paredzētajam nolūkam vai arī tā rada vai var radīt apdraudējumu patērētāja mantai, veselībai, dzīvībai vai videi; 7) ir viltota. {Patērētāju tiesību aizsardzības likums } en: unmerchantable quality goods; de: unverkäuflicher Waren; ru: коммерчески негодный товар.
- nerocētais plecģērbs** - Plecģērbs bez rocēm, piemēram, apmetnis, pončo, zīdaiņa guļammaiss. {} en: scyeless garment [for upper or whole body]; de: Kleidungsstück ohne Ärmelloch [für den Oberkörper oder Ganzkörper]; ru: плечевое изделие без пройм (типа накидки).
- netipālā figūra** - Individīda figūra, kuras somatomērījumi atšķiras no attiecīgā augumlieluma atsevišķu, bet apģērbu piegulmam svarīgu sekundāro lielummēru vērtībām (to pašu gabarītmēru figūras tipa jeb atbilstošā lieluma tipfigūras antropometriskajā specifiskācijā). Šiem somatomērījumiem piemīt tik lielas novirzes no lielummēru vērtībām, ka ievērojami pasliktinātos gatavo apģērbu piegulums, ja šo, piemēram, sērijās ražoto vai citādi darināto apģērbu piegrieztas būtu konstruētas pēc standartizētajiem lielummēriem. Tādas ir, piemēram, staltās, kumpās,

taisnplecu, šļaupplecu, šaurplecu, platplecu, lordotiskās, delordotiskās, platgurnu, šaugurnu, O kāju, X kāju u.tml. figūras. { } en: non-standard figure [type]; de: schwieriger Figurtyp; ru: фигура нетиповая.

nobīde - Auduma pinumu raksturojošs skaitlis, kas rāda, par cik otrās sistēmas pavedieniem ir novirzīta aplūkojamā pavediena pārsedze attiecībā pret iepriekš ieaustā blakus pavediena pārsedzes stāvokli tās krustmijās. Raporta rūtiņattēlā vertikālo jeb garenisko nobīdi sauc par pārsedzes nobīdi šķēru virzienā, bet horizontālo jeb šķērso – par pārsedzes nobīdi audu virzienā. {ISO 3572} en: step, move [number]; de: Steigungszahl; [seitliche] Versatz [-zahl]; ru: сдвиг перекрытия.

nomalojums [arī ar apdarsloksni] - Dekorlente, slīpgriezuma u.tml. sloksne, kas uzšūta izstrādājumam gar tās abām gareniskajām malām kā dekordetaļa (lielākoties vienkārtas, bet reizēm arī kā pārlocīta vai palocīta dekordetaļa), arī kontrastaini vai ornamentāli blīvāk ieausta vai ieadīta gabalizstrādājumu mala kā, piem., šallēs, lakatos, brunču vai kleitu lejasmalās. {MH-156A} en: edging; border; de: Bordüre; Borte; Einfassung; Paspel; Randverzierung ; ru: бордюр; кайма; бейка.

normālauguma tipfigūra - Cilvēka ķermeņa standartizēto figūru tips jeb tipfigūra, kuras augums pieder pie attiecīgās populācijas apģērbu patērētāju ķermeņa garumu (augumu) vidējo skaitlisko vērtību diapazona, piemēram, statistiskās standartnovirzes robežās. {ISO/TR 10652} en: regular stature [body height type]; de: Normalgrößen-Figurtyp (nach der Körperhöhe); ru: типовая фигура среднего роста.

normālgūžu [sieviešu] tipfigūra - Sieviešu tipfigūra, kuras gūžu un krūšu apkārtmēru starpība ir (6 ± 3) cm robežās pēc ISO/TR 10652 ieteikumiem vai (8 ± 2) cm robežās pēc Austrumeiropā pazīstamākajiem antropometriskajiem standartiem. Pēc VFR tipfigūru klasifikācijas šai starpībai jābūt $(31 - C/2 \pm 3)$ cm robežās, ja $C \leq 52$ cm, vai $(22,3 - C/3 \pm 3)$ cm robežās, ja $C \geq 54$ cm, kur C ir krūšu pusapkārtmēra noapaļojums līdz pārskaitlim, lai šim tipam paredzētos VFR apģērbu lieluma kodus neievadītu nedz šaugūžu pazīmes prefikss «0», nedz platgūžu pazīmes prefikss «5» kā, piemēram, sieviešu virsdrēbju normālgūžu lieluma kodā «40», ar kuru apzīmē normālā (168 ± 4) cm auguma, normālo gūžu (100 ± 3) cm apkārtmēra un krūšu (92 ± 2) cm apkārtmēra tipfigūrai atbilstošā konfekcijas lieluma adresātu vadmēru robežvērtības. {ISO/TR 10652} en: standard hipped [female] figure [M type by drop value]; de: normalhüftiger [Damengrößen-] Figurtyp; ru: типовая фигура [женщин] средней полноты [по бедрам].

normālvidukļa [vīriešu] tipfigūra - Vīriešu tipfigūra, kuras krūšu un vidukļa apkārtmēru starpība ir (12 ± 3) cm robežās. Šim figūras tipam paredzēto apģērbu vidukļojuma pazīmi mēdz marķēt ar angļu vārda «Regular» sākumburtu «R», sekojot ISO/TR 10652 ieteikumiem, vai ar latīņu alfabēta trešo burtu «C» (Skandināvijā). {ISO/TR 10652} en: regular [male] body [type by drop value]; de: normaler [Herrengroßen-] Figurtyp (nach dem Taillenumfang); ru: типовая фигура [мужчин] средней полноты.

novirzes atļauja - Atļauja novirzīties no sākotnēji noteiktajām prasībām pirms produkta īstenošanas. {LVS EN ISO 9000:2000} en: deviation permit; de: Sonderfreigabe [vor Realisierung]; ru: разрешение на производство с отступлениями; разрешение на отступления.

objektīva liecība - Dati, kas apliecina objekta esību vai patiesumu. {LVS EN ISO 9000:2000} en: objective evidence; de: Nachweis; ru: объективное доказательство.

obligātais militārais dienests - Militārais dienests, kura pildīšana saskaņā ar likumu ir pilsoņa pienākums un kurš sastāv no obligātā aktīvā militārā dienesta un dienesta rezervē; {Militārā dienesta likums} en: compulsory military service; de: Wehrpflicht; ru: обязательная (военная) служба.

oksidējošas vielas un preparāti - Vielas un preparāti, kuru reakcijās ar citām vielām, un jo īpaši ar viegli uzliesmojošām vielām, izdalās ļoti liels siltuma daudzums. {1999/45/EC} en: oxidising substances and preparations; de: brandfördernd Stoffe und Zubereitungen; ru: .

organizācija - Cilvēku grupa un materiāltehniskais apgādājums noteiktā atbildības, pilnvaru un savstarpējo attiecību izkārtojumā. {LVS EN ISO 9000:2000} en: organization; de: Organisation; ru: организация.

organizatoriskā struktūra - Atbildības, pilnvaru un cilvēku savstarpējo attiecību izkārtojums. {LVS EN ISO 9000:2000} en: organizational structure; de: Organisationsstruktur; ru: организационная структура.

pakalpojuma sniedzējs - Fiziskā vai juridiskā persona, kas sniedz pakalpojumu patērētājam {Patērētāju tiesību aizsardzības likums} en: service provider; de: Dienstanbieter; ru: поставщик услуг.

pakalpojums - Fiziskās vai juridiskās personas uzņēmējdarbības vai profesionālās darbības ietvaros par atlīdzību vai bez tās izpildīts patērētāja pasūtījums, kā rezultātā tiek izgatavota jauna lieta, uzlabota vai pārveidota esoša lieta vai tās īpašības vai patērētāja uzdevumā veikts darbs vai gūts nematerializēts darba rezultāts; {Patērētāju tiesību aizsardzības likums} en: service; de: Dienstleistung; ru: услуга.

pakrūtes apkārtmērs (Kr4a mērījums) - Krūškurvja lielākais horizontālais perimetrs pakrūtes līmenī, kura skaitlisko vērtību nosaka ar mērlenti, savietojot aptvēruma atskaites (0) un nolasījuma punktus. Tas ir krūšturā lieluma skalas

vadmērs. {ISO 8559; BS 7231} en: underbust girth (UBGr body measure); de: Unterbrustumfang (uBU Körpermaß); ru: подгрудный обхват, обхват груди четвертый (мерка Or4 = T17).

palaidplatums [pogājuma atmalā] - Attālums no pogaizdares malas līdz pogpiešuves centram gatavā izstrādājuma atmalā. {MH-156A} en: button stand; underlap; de: Knopfuntertritt; Knopfstellung (von der Kante); ru: ширина полузаноса нижняя.

pamatlielums - Fizikālais lielums, ko šo lielumu sistēmā pieņem par funkcionāli neatkarīgu no pārējiem pamatlielumiem. {VIM:1993} en: base quantity; de: Basisgröße; ru: основная физическая величина.

panamas pinums; plāces pinums - Atvasinātais auduma pinums, ko veido, parasti vienādā mērā pagarinot audekla pinuma vienpavedienu pārsedes abos (audu un šķēru) virzienos līdz vairāku (≥ 2) pavedienu pārsedzēm. Šī pinuma veidus mēdz precizēt ar daļskaitli, kura skaitītājā norāda raportā pārklāto pavedienu skaitu līdz krustmiju vērsuma maiņai, bet saucējā – to skaitu pēc krustmiju vērsuma maiņas kā, piemēram, pinumā «plāce (panama) 2/2», kura ISO 9354 kods ir «10-0202-02-00». Ja raportā abu posmu garumi (pirms un pēc vērsuma maiņas) nav vienādi, tad šādus pinumus sauc par neregulāriem plāces jeb panamas pinumiem, pie kuriem pieder, piemēram, «plāce (panama) 3/4». {ISO 3572} en: hopsack, basket, matt [weave]; de: Panamabindung, Würfelbindung; ru: переплетение рогожное.

parādes uniforma - {} en: dress uniform ; de: Galauniform; ru: парадная форма одежды.

pārdevējs - Fiziskā vai juridiskā persona, kas uzņēmējdarbības veidā piedāvā vai pārdod precī patērētājam, kā arī persona, kas darbojas pārdevēja vārdā vai viņa uzdevumā; {Patērētāju tiesību aizsardzības likums } en: seller; de: Verkäufer; ru: розничный торговец.

parka - Ūdensnecaurlaidīga pagārā ārtjaka ar kažokādas vai citādi siltinošo kapuci, ar vidukļa un lejasmalas tuneljustām pret drēgnumu. {} en: parka; de: Parka; ru: парка.

pārklājumdrāna - Tekstildrāna, kuras virsmai pielīmēts lokans polimēru slānis. {D 123} en: coated fabric; de: beschichtetes Flächengebilde; ru: текстильное полотно с покрытием.

pārlaidplatums [pogājuma pārmaalā] - Attālums no pogaizdares malas līdz pogcaurumacs centram gatavā izstrādājuma pārmaalā. {MH-156A} en: buttonhole stand; overlap; de: Knopfübertritt; Knopflochstellung (von der Kante); ru: ширина полузаноса верхняя.

pārsedze - Pavediena posms bez krustmiju vērsuma maiņas starp tā iznirēm auduma labajā vai kreisajā pusē. Tā garumu raksturo otrās sistēmas perpendikulāro pavedienu skaits, kas pārklāti ar šo pavediena posmu. Auduma pinuma rūtiņattēlā iezīmē šķērpārsedes, bet audpārsedes atstāj neiezīmētas. {ISO 3572} en: float; de: Flottierung; ru: перекрытие.

pārskate - Darbība, ko veic, lai noteiktu objekta piemērotību, atbilstību un efektivitāti izvirzīto mērķu sasniegšanai. {LVS EN ISO 9000:2000} en: review; de: Überprüfung; Bewertung ; ru: рассмотрение; пересмотр; просмотр.

pārstrāde - Darbība ar neatbilstošu produktu, lai padarītu to atbilstošu prasībām. {LVS EN ISO 9000:2000} en: rework; de: Nacharbeit; ru: переделка.

pārvaldība; pārvaldīšana - Koordinētas darbības organizācijas virzīšanai un vadībai. Angļu valodas terminu "management" („pārvaldība”) dažreiz attiecina uz cilvēkiem, t.i., uz personu vai personu grupu ar pilnvarojumu un atbildību organizācijas vadīšanā. {LVS EN ISO 9000:2000} en: management; de: oberste Leitung ; ru: управление; руководство; организация; координация.

pārvaldības sistēma - Sistēma, kas ļauj izstrādāt politiku un mērķus, kā arī paņēmienus šo mērķu sasniegšanai. Organizācijas pārvaldības sistēma var ietvert dažādas pārvaldības sistēmas, piemēram, kvalitātes pārvaldības sistēmu, finanšu pārvaldības sistēmu vai vides pārvaldības sistēmu. {LVS EN ISO 9000:2000} en: management system; de: Managementsystem; ru: система административного управления.

pastiprinājuma lente - Parasti šķēru (velku) virzienā piegriezta auduma strēmele vai šaurauduma lente, ko lieto, lai mazinātu ģērba stāipāmību noteiktā apvidū. {MH-156A} en: stay tape; de: Verstärkungsband; ru: тесьма усилительная.

pasūtītājs - Iepirkumu likuma izpratnē tas ir a) valsts vai pašvaldības iestāde vai pašvaldība, b) komersants (izņemot sabiedrisko pakalpojumu uzņēmumu), kurš saņem kredītu un kura galvotājs attiecībā uz šā kredīta atmaksāšanu un izmantošanu ir valsts vai pašvaldība, c) komercsabiedrība, kuru nodibinājis valsts vai pašvaldība un kura tiek finansēta no valsts vai pašvaldības budžeta, d) koncesionārs (attiecībā uz būvdarbiem), ja koncesija ir slēgta par būves lietošanu, bet samaksa par koncesiju ir būvdarbi, e) persona, kura realizē projektu, kas tiek finansēts arī no valsts vai pašvaldības budžeta attiecībā uz iegādēm šā projekta vajadzībām, f) bezpeļņas organizācija, kuru nodibinājis valsts vai pašvaldība un kura tiek finansēta no valsts vai pašvaldības budžeta, g) komercsabiedrība, kuru nodibinājis valsts vai pašvaldība un kura apsaimnieko valsts vai pašvaldības nekustamo īpašumu un veic

civiltiesiskos darījumus ar to valsts institūciju vai pašvaldības uzdevumā, h) valsts vai pašvaldību aģentūra. {Iepirkumu Likums} en: contracting authority; de: Auftragsgeber; ru: заказчик.

patērētājs - Fiziskā vai juridiskā persona, kas izsaka vēlēšanos iegādāties, iegādājas vai varētu iegādāties precī vai izmantot pakalpojumu nolūkam, kurš nav tieši saistīts ar tās uzņēmējdarbību {Patērētāju tiesību aizsardzības likums} en: consumer; de: Verbraucher; ru: потребитель.

pavediens; tekstilpavediens - Tekstildrānu u.c. tekstilproduktu izgatavošanai izmantojams lokans, samērā stiprs un smalks, principā neierobežota garuma lineārais tekstilizstrādājums, kas arī fragmentāri ir slaiks ķermenis (tā garums ir daudzkārt lielāks par šķērsriezuma diametru). Tekstilpavedieni ir veidoti no dabiskajām un ķīmiskajām tekstilšķiedrām, no zīda vai ķīmiskajiem elementārpavedieniem (filamentiem) vai no sagrieztām papīra, plēves u.tml. strēmelmēm. Primārajiem tekstilpavedieniem pieskaita: dziju, monofilamentāros pavedienus un grieztos tekstilpavedienus. Sekundāros tekstilpavedienus iedala: vienkāršajos, šķeterētajos, multifilamentārajos (kompleksajos), kombinētajos, teksturētajos, stiegrotajos pavedienos un fasonpavedienos. {ISO 8159} en: yarn; de: Faden; Garn; ru: нить.

pavedienu virzienlīnija (*piegriezumdetāļu orientācijai izvietojumā*) - Uz piegriezumdetāļu šabloniem (Iekāliem) iezīmētās līnijas, ar kurām to izvietojumā vai konturējumā panāk precīzāku piegriezumdetāļu orientāciju attiecībā pret tekstildrānas pavedienu virzienu. {MH-156A} en: directional lines; {threadline}; de: Richtlinien (zur Schnittbilderstellung nach Fadenlauf) ; ru: направление нитей (для раскладки лекал).

pazemināšana šķirā - Neatbilstoša produkta šķiras maiņa, lai padarītu to atbilstošu prasībām, kuras atšķiras no sākotnēji izvirzītajām prasībām. {LVS EN ISO 9000:2000} en: regrade; de: Neueinstufung; ru: перерадация.

pēdas garums (Pdg mērījums) - Pēdas horizontālajā projekcijā - attālums no papēža atpakaļizvirzījuma līdz garākā pirksta priekšgalam, kuru nosaka, vispirms iezīmējot pēdas horizontālo projekciju uz papīra lapas, lai ar mērlīniju nolasītu šī attāluma skaitlisko vērtību. Tas ir zeķu, apavu u.tml. pēdģerbu lielumu skalas vadmērs. {ISO 8559; BS 7231} en: foot length (FtLe body measure); de: Fußlänge (FL Körpermaß); ru: длина стопы (мерка Дст = Т67).

pidžama - Parasti guļamdrēbju komplekts, kas sastāv no guļambiksēm un guļamjaka. Kopš 1880. gadiem ar to aizstāj vīriešu naktskreklus, vēlāk to sāka izmantot arī citu dzimumvecumgrupu valkātāju un citu (piemēram, mājas, pludmales u. tml.) tērpu sastāvos. {ISO/TR 10652} en: pyjamas, pajamas; de: Schlafanzug; ru: пижама.

pidurkne - Plecģerba sastāvdaļa, kas pilnīgi vai daļēji aptver delmu un ko parasti iešuj rocē, kaut gan reizēm to mēdz ierocēt arī citādi, piemēram, atdalāmā veidā - ar roces rāvējslēdzēju vai saitējumu. Pēc piegriezuma veida izšķir iešūtās vai citādi ierocētās pidurknes, reglāna un kopgrieztās pidurknes; pēc garuma - nagpidurknes (bez padusē iešujamās mediāldaļas), īspidurknes (līdz pusdelbam), delbpidurknes (līdz elkonim), 3/4 [delma] pidurknes (līdz pusdēlbam), 7/8 [delma] pidurknes garās pidurknes. {BS 1903} en: sleeve; de: Ärmel; ru: рукав.

piegādātājs - Organizācija vai persona, kas piegādā produktu, piem., produkta ražotājs, izplatītājs, mazumtirgotājs vai pārdevējs, informācijas vai pakalpojuma piegādātājs. Attiecībā uz organizāciju piegādātājs var būt iekšējs vai ārējs. Līguma situācijā piegādātāju dažkārt dēvē arī par „līguma izpildītāju”. {LVS EN ISO 9000:2000} en: supplier; contractor; de: Lieferant, Auftragnehmer; ru: поставщик.

piegādes līgumi - Ražojumu pirkšana, pirkšana uz nomaksu, noma ar vai bez izpirkuma tiesībām. Ja līguma priekšmets ir preču piegāde un tā mazākā daļa ir ražojuma iebūvēšana vai uzstādīšana, šādu līgumu uzskata par piegādes līgumu {MKN 257 (2004-04-08)} en: public supply contracts; de: Öffentliche Lieferaufträge; ru: договор на выполнение государственного заказа.

piegrieztne (piegriezumdetāļam) - {MH-156A} en: pattern (of garment parts); de: Schnittkonstruktion; Schnittmuster; Schnittmusterbogen; ru: выкройка; конструкция кроя.

piegriezumdetāļu komplektētājs - Šūtuves darbinieks, kurš šķiro, salāgo, precīzē un sakārto montāžai paredzētās piegriezumdetāļas atbilstoši to konfekcijlielumiem. {MH-156A} en: fitter [of cut parts into bundles]; de: Einrichter [der Schnitteile]; ru: комплектовщик пачек кроя.

piegriezumdetāļu paku komplektēšana - Pēc klājienu krautņu rūpnieciskās piegriešanas atsevišķo piegriezumdetāļu paku sakopjoša sakārtošana nodošanai sērijū šūšanai, lielākoties, plūsmā, lai savlaicīgi pārliecinātos, ka savā starpā piegriezumdetāļu vienas pakas atbilst pārējām u.c. komplektējamības nosacījumiem, pārbaudot tur arī montāžrobu, montāžcaurumu, iešķēlumu, pielikumu u.c. tehniskā izpildījuma kvalitāti ietekmējošo rekvizītu klātesību. {MH-156A} en: fitting (bundles); preparation for sewing (sorting and bundling of cut work); de: Sortieren von Schnitteilen im Bündchen; Einrichten für Nähen; ru: комплектование пачек кроя.

piegriezumdetāļu sakārtošana šūšanai - Piegriezumdetāļu sagatavošana šūšanai, iezīmējot pogu, pogcaurumu, kabatu, jostturu u.c. komponentu savstarpējā pozicionējuma vietas ar šablonu, krīta, diegu u.c. rīku palīdzību, kā arī piegriezumdetāļu pārbaudīšana, precizēšana, salaišana, salāgošana (piem., virsdrānas, oderdrānas un starpliku detaļu atbilstībai), sīko piegriezumdetāļu papildpiegriešana u.tml. darbu operācijas. {MH-156A} en: fitting (of garment parts); de: Einrichten für Nähen; ru: подготовка кроя к пошиву.

- piegriezums** - Ģērba virsmas sadalījums piegriezumdetaļās, piemēram, pēc pamatdetāļu apveida ir taisnais, slīpais un apaļais piegriezums, pēc piedurkņu piesaistes ir atsevišķo (noņemamo), iešūto, reglāna un kopgriezto piedurkņu piegriezumi. {} en: cut; de: Schnitt; ru: покрой.
- piegulums** - Valkātāja gabarītmēriem atbilstoša ģērba telpiskās formas atbilstība figūras formai, kas lielākoties izpaužas kā „figūruma” defektroku neesība. {MH-156A} en: fit [of a garment shape]; de: Passform (als „Sitz“); ru: посадка (изделия одежды) на фигуре; .
- piejosta** - Lejasģērba augšmalai vai augšģērba lejasmalai piešūta vai citādi, piemēram, līmējot vai metinot piestiprinātā griezummalu glītapastrādes papilddetāļa, ar kuru ģērba attiecīgo joslu ciešāk piekļauj valkātāja ķermenim. {BS 1903} en: waistband; de: Bund; ru: пояс (напр., притачной).
- piekāpšanās** - Atļauja lietot vai izlaist produktu, kas neatbilst noteiktajām prasībām. Piekāpšanās parasti aprobežojas ar to, ka noteiktajiem raksturojumiem neatbilstošs produkts jāpiegādā noteiktā savstarpēji saskaņotā laika periodā vai noteiktā produkta daudzumā. {LVS EN ISO 9000:2000} en: concession; de: Sonderfreigabe [nach Realisierung]; ru: разрешение на отклонение.
- pieklāvīgais siluets, pieguļošais siluets** - Apģērba siluets, kam raksturīgs valkātāja figūras kontūru tuvināts atkārtojums piegriezumā un ietērpuma izskatā. {} en: close [fitting] silhouette; de: hautenge Silhouette; ru: силуэт прилегающий.
- pielāgotājs** - Kvalificēts drēbnieks, kas veic valkāšanai gatavo apģērbu labošanu, tos pielāgojot konkrētā valkātāja ķermeņa formai un izmēriem, piem., precizējot ģērba garumu. . {MH-156A} en: fitter (RTW tailor); de: Anprober; ru: портной по примеркам и подгонке [готовой одежды].
- pielaide** - Garākā robežizmēra (max Xi) un īsākā robežizmēra (min Xi) starpība ($P_i = \max X_i - \min X_i$), kas norāda, cik plašā intervālā drīkst mainīties detaļas vai izstrādājuma faktiskais izmērs (vai neģeometrisko īpašību skaitliskā vērtība). Attiecībā pret nominālo izmēru tā ir augšējās jeb palielinājuma robežnovirzes (+uDi) un apakšējās jeb pamazinājuma robežnovirzes (-lDi) absolūto vērtību summa ($P_i = | +uDi | + | -lDi |$). Ja abu robežnoviržu absolūtās vērtības ir vienādas ($| +uDi | = | -lDi |$), tad pielaide ir no nominālizmēra simetriski pieļaujamo robežnoviržu divkārtšā skaitliskā vērtība ($P_i = 2Di$), kas raksturo, piemēram, ģērba vizuālās uztveres vai izpildījuma precizitātes intervāla plašumu. Piemēram, nestaipīgo virsģērbu gabarītmēriem (garumam un platumam) pieļaujamās novirzes parasti ir ± 1 cm robežās, tāpat, gabarītmēru indifferences pielaide ir 2 cm. {} en: tolerance; de: Toleranz; ru: допуск.
- pieļaujамais kvalitātes līmenis** - Maksimāli pieļaujамais defektu vai defektīvo izstrādājumu procents partijā vai sērijā, kuru pēc produkcijas izlases (paraugkopas iztvēruma) inspicēšanas (kontroles) vienojas uzskatīt par apmierinošu produkcijas pieņemmes kritēriju piegādes līgumsaistību izpildījumam. {} en: Acceptable Quality Level (AQL). ; de: annehmbare Qualitätsgrenzlage [DIN 55350-31]; ; ru: допустимый уровень качества; приемочный уровень дефектности (ГОСТ 18242).
- piespiedrucināšana** - Tekstildrānu pārstrādē gaidāmās saraušanās apsteidzošā novēršana ar higrotermisko priekšapstrādi. {MH-156A} en: compressive shrinking; de: kompressive Krumpfung; kompressives Schrumpfen; Stauchkrumpfung; ru: принудительная усадка (ткани) [механическим сжатием].
- pitne, pītņejums** - Plakana, cilindriska vai doba šaurdrāna, ko iegūst, savā starpā zigzagveidīgi sapinot vienas un tās pašas kopas tekstilpavedienus, tādējādi veidojot pinuma rakstu šaurā krustmijas leņķī. Reizēm ekvivalento angļu vārdu „braid” lieto, lai nosauktu apmalojumus vai dekordetaļas arī no pārējām šaurdrānām, kas nav pītas. {MH 156A} en: braid; de: Geflecht; Tresse; ru: тесьма плетёная; галун .
- platgūžu [sieviešu] tipfigūra** - Sieviešu tipfigūra, kuras gūžu un krūšu apkārtmēru starpība ir lielāka par 10 cm. Pēc VFR tipfigūru klasifikācijas šai starpībai jābūt lielākai par $(34 - C/2)$ cm, ja $C \leq 52$ cm, vai $(25,3 - C/3)$ cm, ja $C \geq 54$ cm, kur C ir krūšu pusapkārtmēra noapaļojums līdz pārskaitlim, lai šim tipam paredzētos VFR apģērbu lieluma kodus ievadītu platgūžu pazīmes prefikss «5» kā, piemēram, «550» kodā, ar kuru apzīmē normālā (168±4) cm auguma, plato gūžu (125±3) cm apkārtmēra un krūšu (116±3) cm apkārtmēra tipfigūrai atbilstošā konfekcijas lieluma adresātu vadmēru robežvērtības. {ISO/TR 10652} en: heavy or broad hipped [female] figure [A type by drop value]; de: starkhüftiger [Damengrößen-] Figurtyp; ru: широкобедрая типовая фигура [женщин].
- plaukstas apkārtmērs (Pla mērtjums)** - Plaukstas perimetra mērtjums, kura skaitlisko vērtību nosaka, ar mērlenti aptverot plaukstu tās asij perpendikulārā plaknē pie īkšķa locītavas, vienlaikus īkšķi atvīzot no rādītājpirksta par 30 - 35 grādu leņķī. Tas ir cimdu lielumu skalas vadmērs. {ISO 8559; BS 7231} en: hand girth (HnGr body measure); de: Handumfang (HdU Körpermaß); ru: обхват кисти (мерка Окис = T30).
- plaukstas garums** - Attālums no plaukstamata vidus līdz vidējā pirksta galam, tā skaitlisko vērtību nosakot ar mērlenti gar plaukstas aizmugures virsmu. Tas ir kontrolmērtjums cimda plaukstnes garuma antropometriskās atbilstības pārbaudei. {} en: hand length; de: Handlänge; ru: длина кисти.

- plaukstpamata apkārtmērs (PIPa mērījums)** - Plaukstpamata locītavas perimetrs, kura skaitlisko vērtību nosaka, aptverot locītavu ar mērlenti apakšdelmam (dīlbam) perpendikulārā plaknē. {ISO 8559; BS 7231} en: wrist girth (WrGr body measure); de: Handgelenkumfang (HGU Körpermaß); ru: обхват запястья (мерка Озап = T29).
- plecģērbs** - Ģērbs, kas, balstoties uz pleciem, daļēji vai pilnīgi aptver cilvēka ķermeni jebkurā garumā. {ISO/TR 10652} en: garment for upper or whole body; de: Kleidungsstück für den Oberkörper oder Ganzkörper; ru: плечевая одежда, изделие плечевое.
- plecslīpes garums (PSg mērījums)** - Attālums no kakla sānpunkta līdz pleca punktam, kura skaitlisko vērtību nosaka ar mērlenti gar plecslīpes kori. {ISO 8559; BS 7231} en: shoulder [slope] length (SILe body measure); de: Schulterbreite (SB Körpermaß); ru: длина (ширина) плечевого ската (мерка Шп = T31).
- poga** - Parasti plakans un apaļš ripveida darinājums ar caurumiem, osu vai kātu (piešūšanai), kas gatavots no plastmasas, koksnes vai līdzīgiem materiāliem un paredzēts lielākoties apģērbu un līdzīgu izstrādājumu aizdarei vai rotāšanai. {MH-156A} en: button; de: Knopf; ru: пуговица.
- pogcaurumacs** - Atslēgcauruma arveidā darināto pogcaurumu gala apaļais izgriezums, kurā iegulst ospogas osa vai pogpiešuves kāts, kad aizdare ir aizpogāta. {MH-156A} en: buttonhole eyelet; de: Knopflochauge; Knopflochrundung; ru: глазок петли (для застёжки пуговицей).
- pogcaurums** - Apģērba vai citu priekšmetu detaļā iegriezta atvere, caur kuru izstumj pogu, lai tā saturētu kopā aizdarāmo detaļu malas. Pogcaurumu malas mēdz apdiegt, apmalot vai ietvarot. {MH-156A} en: buttonhole; de: Knopfloch; ru: петля (для застёжки пуговицей).
- poliakrilonitrila šķiedras, akrils (tekstilšķiedru marķējums)** - Tekstilšķiedra, kas veidota no lineārām makromolekulām, kuru ķēdēs vismaz 85 % masas ir akrilonitrila elementārvienību. {ISO 2076} en: acrylic (PAN fibre); de: Polyacryl (PAN Fasern); ru: волокно полиакрилонитрильное.
- poliamīds; neilons (tekstilšķiedru marķējums)** - Ķīmiskās tekstilšķiedras, kas sintezētas no lineārām makromolekulām, kuru ķēdēs atkārtojas amīdu saites, no kurām vismaz 85 % ir saistītas ar alifātiskajām vai cikloalifātiskajām vienībām. {ISO 2076} en: nylon; polyamide (PA fibre); de: Nylon; Polyamid (PA Fasern); ru: нейлон; полиамид.
- poliesteris (tekstilšķiedru marķējums)** - Ķīmiskās tekstilšķiedras, kas sintezētas no lineārām makromolekulām, kuru ķēdēs vismaz 85 % masas ir diola un tereftālskābes estera elementārvienību. {ISO 2076} en: polyester (PES fibre); de: Polyester (PES Fasern); ru: полиэфир.
- polietilēns (tekstilšķiedru marķējums)** - Ķīmiskās tekstilšķiedras, kas sintezētas no neaizstāta alifātiskā piesātinātā ogleņūdeņraža lineārajām makromolekulām. {ISO 2076} en: polyethylene (PE fibre); de: Polyäthylen (PE Fasern); ru: полиэтилен.
- poliimīds** - Ķīmiskās tekstilšķiedras, kas sintezētas no lineārām makromolekulām, kuru ķēdēs periodiski atkārtojas imīdu funkcionālās grupas. {ISO 2076} en: polyimide; de: Polyimid; ru: волокно полиимидное.
- polikarbamīds (tekstilšķiedru marķējums)** - Ķīmiskās tekstilšķiedras, kas sintezētas no lineārām makromolekulām, kuru ķēdēs atkārtojas karbamīda funkcionālās grupas (NH-CO-NH). {ISO 2076} en: polycarbamide (PB fibre); de: Polyharnstoff (PB Fasern); ru: поликарбамид.
- polimērs** - Viela, kuras molekulas struktūrā secīgi iekļauta viena vai vairāku veidu monomēru vienības un kurā pēc masas pārsvarā ir molekulas no vismaz trīs monomēru vienībām, kas ar kovalento saiti saistītas vismaz ar vēl vienu monomēra vienību vai citu reaģētspējīgu vielu, un pēc masas ir vairāk par molekulām ar tādu pašu molekulmasu. Šādas vielas molekulmasa ir noteiktās robežās, kas saistāmas ar monomēru vienību dažādu skaitu tās sastāvā. Šajā definīcijā "monomēra vienība" apzīmē monomēra molekulas, kas polimerizācijas reakcijā veido polimēru; {1999/45/EC} en: polymer; de: Polymer; ru: полимер.
- polipropilēns (tekstilšķiedru marķējums)** - Ķīmiskās tekstilšķiedras, kas sintezētas no alifātiskā piesātinātā ogleņūdeņraža lineārajām makromolekulām, kur vienam no diviem oglekļa atomiem pievienota metilgrupa izotaktiskā sakārtojumā. {ISO 2076} en: polypropylene (PP fibre); de: Polypropylen (PP Fasern); ru: полипропилен.
- poliuretāns (tekstilšķiedru marķējums)** - Ķīmiskās tekstilšķiedras, kas sintezētas no lineārām makromolekulām, kuru ķēdēs atkārtojas uretāna funkcionālās grupas. {ISO 2076} en: polyurethane (PU fibre); de: Polyurethan (PU Fasern); ru: полиуретан.
- polo krekls** - Pusatdarāms virsrēbju krekls ar mīkstā pārvēluma apkaklīti, kas darināts no paplānas trikotāžas drānas. {} en: polo shirt; de: Polohemd; ru: рубашка-поло.
- prasība** - Vajadzības vai gaidas, kas ir formulētas, vispārārtītas (kā paradums vai vispārpieņemta prakse) vai obligātas. Precizētā jeb specifictā prasība ir formulēta, piemēram, dokumentā. Var lietot apzīmētāju, lai norādītu noteiktu prasības veidu, piemēram, produkta prasību, kvalitātes pārvaldības prasību, klienta prasību. {LVS EN ISO 9000:2000} en: requirement; de: Anforderung; ru: требования [к качеству].

- prece** - Jebkura ķermeniska vai bezķermeniska lieta, kas apmierina kādu vajadzību un kam var noteikt vērtību, to pārķot vai pārdodot tirgū {Iepirkumu Likums} en: goods; de: Waren ; ru: товар.
- preparāts** - Maisījums vai šķīdums, kurā ir divas vai vairākas vielas; {1999/45/EC} en: preparations; de: Zubereitungen; ru: препарат.
- pretendents** - Persona vai personu grupa, kas iesniegusi pieteikumu, lai piedalītos kandidātu atlasē slēgtam konkursam, vai piedāvājumu pārdot vai iznomāt preces, sniegt pakalpojumus vai veikt būvdarbus saskaņā ar pasūtītāja prasībām {Iepirkumu Likums} en: tenderer; de: Bieter; ru: oferent; лицо, делающее предложение.
- pretieloce** - Divu, pretējos virzienos iegrudināto vienpusējo ieloču salaidums, kurā saduras to ārējās šķautnes, salaiduma slejai paliekot pamanāmai tikai pretieloces pavērumā. {BS 1903} en: inverted pleat; de: Kellerfalte; ru: складка встречная .
- pretpuse, [drānas] kreisā puse** - Drānas labajai pusei (virspusei) pretējā drānas virsmas puse. {ISO 3572} en: back [of the fabric]; reverse side; de: Abseite, linke [Waren-] Seite; ru: изнаночная сторона, изнанка (текстильного полотна).
- preventīva darbība** - Darbība potenciālas neatbilstības cēloņa vai citas potenciāli nevēlamas situācijas likvidēšanai, ievērojot, ka var būt vairāki potenciālas neatbilstības cēloņi. Preventīva darbība tiek veikta, lai novērstu notikumu, atšķirībā no korektīvās darbības, ko veic, lai novērstu notikuma atkātošanos. {LVS EN ISO 9000:2000} en: preventive action; de: Vorbeugungsmaßnahme; ru: предупреждающие действия.
- priekšauts** - Mājdrebju vai darba ārdrebju gurnģērbs vai lenču plecģērbs, ar kuru priekšpusē piesedz virsdrēbes, lai tās pasargātu no notraipīšanas. {} en: apron; de: Schürze; ru: фартук; передник.
- primārais (tirdzniecības) iepakojums** - Tirdzniecības vajadzībām izmantojams iepakojums, kas nonāk pie iepakotāja vai patērētāja tirdzniecības vietā un ir tiešā saskarē ar precī vai produktu; {Iepakojuma likums} en: primary (sales) packaging; de: Grundpackung; ru: первичная упаковка (для непосредственной упаковки продукта).
- procedūra** - Precizēts paņēmiens darbības vai procesa īstenošanai. Kad procedūra ir dokumentēta, mēdz lietot terminu „dokumentēta procedūra”. Dokumentu, kurā ir aprakstīta procedūra, var saukt par „procedūras dokumentu”. {LVS EN ISO 9000:2000} en: procedure; de: Verfahren; ru: процедура; методика.
- process** - Savstarpēji saistītu vai mījdarbīgu darbību kopums, kurā ieguldījumu (ielaidi vai ievadi) pārveido iznākumā (izlaidē vai izvadē). Ieguldījumi procesā parasti ir cita procesa iznākumi. Organizācijā procesus parasti plāno un īsteno vadāmos apstākļos, lai pievienotu vērtību. {LVS EN ISO 9000:2000} en: process; de: Prozess; ru: процесс.
- produkts** - Procesas rezultāts. Pastāv šādas produktu kategorijas: pakalpojumi (piemēram, pārvadājumi); programmatūra (piemēram, datora programma, vārdnīca); iekārta vai aparatūra (piemēram, mašīnas mehāniskās detaļas); apstrādātie materiāli (piemēram, zīežvielas). {LVS EN ISO 9000:2000} en: product; de: Produkt; ru: продукция.
- projektēšana un izstrāde** - Procesu kopums, kurā prasības tiek pārveidotas konkrētos raksturojumos vai produkta, procesa vai sistēmas specifikācijās. {LVS EN ISO 9000:2000} en: design and development; de: Entwicklung; ru: опытно-конструкторские работы (ОКР); проектно-конструкторские работы.
- projekts** - Unikāls process, kas ietver koordinētu un vadītu darbību kopumu ar sākuma un beigu datumiem un kas tiek uzsākts, lai sasniegtu noteiktām prasībām atbilstošu mērķi, ieskaitot laika ierobežojumus, izmaksas un resursus. {LVS EN ISO 9000:2000} en: project; de: Projekt; ru: проект, замысел.
- protokols** - Dokuments, kurā formulēti sasniegtie rezultāti vai sniegtas liecības par veiktajām darbībām. To var lietot, piemēram, lai dokumentētu izsekojamību un sagādātu liecības par verificēšanu, preventīvo darbību un korektīvo darbību. {LVS EN ISO 9000:2000} en: record; de: Aufzeichnung; ru: протокол.
- pulovers** - Pārmaucams adītais augšģērbs, parasti ar piedurknēm. {} en: pullover; de: Pullover, Pulli; ru: пуловер.
- puskombinezons** - Kombinezons bez piedurknēm. {EN 510; BS 5426} en: coverall without sleeves; sleeveless overalls; de: ärmelloser Overall ; ru: полукombineзон.
- puslins (tekstilšķiedru marķējums)** - Tekstilšķiedru marķējums auduma šķiedru sastāvam no tīrlina audiem un kokvilnas šķēriem. {96/74/EC} en: cotton linen union (pure cotton warp, pure flax weft) (HL fibre content); de: Halbleinen (Gewebe aus Baumwolle und Leinenschuss) (HL Faserkurzzeichen); ru: полулён (маркировка волокнистого состава ткани из чисто льняного утка и чисто хлопковой основы).
- raibaudums** - Audums, kura rūtains, svītrains vai citādi līdzīgo rakstu iegūst ar pinumu, kurā mijas šķēru un (vai) audu pavedienu atšķirīgo krāsojumu bloki kā, piemēram, skotu tartānos. {} en: colour [-ed] woven fabric; de: Buntgewebe; ru: пестроткань.
- raksturojums; raksturotājs** - Atšķirīga pazīme. Tā var būt iemantota (vienumam iekšēji piemītoša) vai piedēvēta, arī kvalitatīva vai kvantitatīva. Ir dažādi raksturojamības veidi kā, piemēram, šādi: fizikāli (piemēram, mehāniski, elektriski, ķīmiski vai bioloģiski raksturojumi); sensoriski (saisīti ar smaržu, tausti, garšu, redzi, dzirdi);

biheivioristiski, kas saistīti ar uzvedību (piemēram, laipnība, godīgums, taisnīgums); temporāli (piemēram, punktualitāte, drošums, pieejamība); ergonomiski (piemēram, fizioloģisks vai ar cilvēku drošību saistīts raksturojums); funkcionāli (piemēram, lidmašīnas maksimālais ātrums). {LVS EN ISO 9000:2000} en: characteristic; de: Merkmal; ru: свойство, признак; показатель.

rāmija (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no Boehmeria nivea un Boehmeria tenacissima lūksnes. {ISO 6938} en: ramie (RA fibre); de: Ramie (RA Fasern); ru: волокно рами.

raports (*auduma pinumā*) - Auduma pinuma elementārā daļa, ko nosaka mazākais skaits audu un šķēru pavedienu, kuru krustmiju veids atkārtojas auduma pārējā daļā. {ISO 3572} en: weave repeat; de: Rapport, Bindungsrapport; ru: раппорт ткацкого переплетения.

ražotājs - Fiziskā vai juridiskā persona, kas izgatavo vai atjauno precī pārdošanai vai uzrāda sevi kā ražotāju, norādot (marķējot) uz preces vai tās iesaiņojuma vai preces tehniskajā pasē savu nosaukumu (firmu), vārdu, uzvārdu, preču zīmi vai citu atšķirības zīmi. {Patērētāju tiesību aizsardzības likums} en: manufacturer; de: Hersteller; ru: изготовитель.

references vērtību skala, pieņemtās references skala - Nepārtraukti vai diskrēti sakārtotu vērtību rinda konkrētiem noteiktā veida fizikāliem lielumiem, kas pieņemta par referenci (atsauci) šāda veida lielumu sakārtošanai {to daudzuma vai intensitātes dilstošā secībā}. {VIM:1993} en: reference-value scale, conventional reference scale; de: Referenzwertskala; ru: шкала физической величины.

reģenerācija - Process, kurā no izlietotā iepakojuma vai iepakojuma materiāla iegūst otrreizējās izejvielas vai enerģiju. {Iepakojuma likums} en: recovery; de: Wiederherstellung; ru: утилизация.

reproduktīvajai funkcijai toksiskas vielas un preparāti - Vielas un preparāti, kurus ieelpojot, uzņemot caur muti vai absorbējot caur ādu, var rasties ģenētiski nepārmantojami defekti pēcnācējiem un/ vai tikt nelabvēlīgi ietekmēta vīrišķā vai sievišķā reproduktīvā funkcija vai spējas; {1999/45/EC} en: substances and preparations which are toxic for reproduction; de: fortpflanzungsgefährdend (reproduktionstoxisch) Stoffe und Zubereitungen; ru: .

ripsa pinums - Atvasinātais auduma pinums, ko iegūst, pārveidojot audekla pinumam raksturīgās vienpavedienu pārsedes par vairāku pavedienu pārsedzēm, tās „pastiprinot” audumam gareniskā virzienā (šķēru ripsā) vai audumam šķērsā virzienā (audu ripsā) un tādējādi auduma virsmā radot sīkas šķērsrieviņas (šķēru ripsā) vai garenrieviņas (audu ripsā). Šī pinuma veidus mēdz precizēt ar daļskaitli, kura skaitītājā ieraksta ar raporta pirmo pavedienu pārklāto otrās sistēmas pavedienu skaitu līdz tā krustmiju vērsuma maiņai, bet saucējā – to skaitu pēc krustmiju vērsuma maiņas kā, piemēram, pinumā «šķēru rips 4/4», kura ISO 9354 kods ir «10-0404-01-00», vai «audu rips 2/2», kura kods ir «10-0101-02-00». Ja raportā abu pavedienu posmu garumi (pirms un pēc to vērsuma maiņas) nav vienādi, tad šādus pinumus sauc par neregulāriem ripsa pinumiem kā, piemēram, pinumā «audu pusrips 3/4», kura kods ir «10-0101-0203-00». {ISO 3572} en: rib weave; de: Ripsbindung; ru: переплетение репсовое.

roce - Plecģērba stāva sānu atvere rokas caurbāšanai, arī piedurknes iešūšanai vai citādi tās piesaistei. Pēc apveida un gabarītmēriem izdala tipālo, smailstūru, taisnstūru, spraugveida (spraugroču), krekļpiedurknes, sikspārņpiedurknes, piedurkņgaruma u. c. roču veidus. {BS 1903; D123} en: armhole; scye; de: Ärmelloch; ru: пройма.

roces izgriezums - Bezpiedurkņu plecģērba stāva sānu atveres robežlīniju dekoratīvais apveids, piemēram, blūzes drapētais, bezroča taisnstūru, [U krekliņa mugurdaļas] „bokseriskais” izgriezums. {D 123} en: armhole line; de: Armlochs Ausschnitt; ru: вырез проймы.

rocētais bezpiedurkņu plecģērbs - Plecģērbs, kura stāva sānos ir veidotas roces, bet tajās nav nedz iešūto, nedz citādi ierocēto piedurkņu, piemēram, veste, bezrocis. {ISO/TR 10652} en: sleeveless garment [for upper or whole body]; de: durchbrochener Kleidungsstück ohne Ärmeln; ru: плечевое безрукавное изделие с проймами.

rukums - Tekstilmateriāla lineāro izmēru izmaiņas (parasti - saīsināšanās) mērcēšanas, mazgāšanas, ķīmiskās tīršanas vai citas darbības rezultātā. {MH 156A} en: shrinkage; de: Krumpfung; ru: усадка.

saimnieciskā darbība - Jebkura sistemātiska, patstāvīga darbība par atlīdzību. {Komerclikums} en: economic activities; de: Geschäftstätigkeit; ru: хозяйственная / экономическая деятельность.

saimnieciski visizdevīgākais piedāvājums - Piedāvājums, kuru izvēlas, ņemot vērā dažādus kritērijus: kārtējās izmaksas, rentabilitāti, piedāvāto kvalitāti, estētiskās un funkcionālās īpašības, tehniskās apkopes iespējas, tehnisko palīdzību, cenu un citus {Iepirkumu Likums} en: economically most advantageous tender; de: ; ru: .

samērīgums; antropometriskā atbilstība - Ģērba konstruktīvajai iecerei atbilstošs gabarītmēru apveids (ciešums vai vaļīgums) attiecībā pret adresāta (valkātāja) figūras gabarītmēriem. Piem., VFR tekstiltirdzniecībā (DOB-ā) ir izdalītas samērīguma klases (Paßformklasse), iedalot krūšu virslaides vērtību mainības diapazonu 2 cm intervālos, sākot ar (-24) cm un beidzot ar (+56) cm. {MH-156A} en: fit [of a garment size]; de: Passform (Außenmaße eines Kleidungsstückes); ; ru: соразмерность; антропометрическое соответствие (изделия одежды).

- sarunu procedūras** - Līgumu piešķiršanas procedūras, kuras piemēro sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji un kurās sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs apspriežas ar paša izraudzītiem piegādātājiem un ar vienu vai vairākiem no viņiem rīko sarunas par līguma noteikumiem. {MKN 257 (2004-04-08)} en: negotiated procedures; de: Verhandlungsverfahren; ru: .
- sarža pinums; trīnītis** - Auduma pinums, kura abos virzienos vienādais raports nav mazāks par 3 pavedieniem ($R \geq 3$) un kurā audpārsedžu nobīde ($S = \pm 1$) par vienu šķēru pavedienu veido auduma virsmā rievīgas (saržrievīgas), kas iet eģei slīpā virzienā. To slīpuma leņķis $45^\circ \pm 20^\circ$ robežās nosaka sarža pinumu iedalījumu stāvajos un lēzenajos veidos. Pēc saržrievīgu virziena auduma labajā pusē (virspusē) izšķir labējā jeb Z sarža un kreisā jeb S sarža pinumus, bet saržrievīgu mainīgā virziena pinumus sauc par lautzā sarža pinumiem, pie kuriem pieder, piemēram, skujiņsaržs, zigzagsaržs u.tml. pinumi. Sarža pinuma veidus mēdz precizēt ar daļskaitli, kura skaitītājā ir atsevišķa pavediena šķēru pārsedžu skaits, bet saucējā – audu pārsedžu skaits (abu summa ir pavedienu skaits raportā), piemēram, abpusēji pastiprinātā sarža 2/2 pinumā audpārsedzes un šķērpārsedzes vienādā mērā dominē abās auduma virsmu pusēs (virspusē un pretpusē), tādām pinumam atbilstošais ISO 9354 kods ir «20-0202-01-01». {ISO 3572} en: twill weave; de: Köperbindung; ru: переплетение саржевое.
- saržrievīga** - Sarža pinumos ar audu blakus pavedienu pārsedžu nobīdēm (par $S = \pm 1$ šķēru pavedienu) eģei slīpā virzienā ieaustais reljefais valnītis, kura paralēļu kopums rada šo audumu virsmai raksturīgo diagonālo rievojumu. Pēc rievojuma virziena izšķir labējās jeb Z saržrievīgas ($S = +1$) un kreisās jeb S saržrievīgas ($S = -1$). {ISO 3572} en: twill line; de: Köpergrat [-Linie]; ru: диагональный саржевый рубчик .
- saudzes lente** - Šauraudums (parasti audekla pinumā), kura platums (ASV) nepārniedz 54 mm, virsmas blīvums – 168 g/m²; reizēm arī tam līdzīgie šauradījumi, pītnes vai no audekla piegrieztās strēmeles, kas paredzētas drānu pastiprināšanai pret dilšanu vai deformēšanos vietās, kur nav kritisku slodžu. {MH-156A} en: tape; de: schmales Band ; Bändchengewebe; Bandware; ru: тесьма.
- savelce, savelkamā aukla** - {MH-156A} en: draw cord; drawstring; de: Kordelzug; Zugkordel; ru: подержка.
- sekundārais iepakojums** - Iepakojums, ko izmanto noteikta daudzuma tirdzniecībai paredzētu preču vai produktu vienību kopīgai iepakojšanai. Tas var nonākt pie iepakotāja vai patērētāja neizsaiņots vai arī to atdala no preces tirdzniecības vietā. Sekundārā iepakojuma noņemšana neietekmē produkta raksturlielumus; {Iepakojuma likums} en: secondary packaging; de: ; ru: вторичная упаковка (содержащая продукт в первичной упаковке) .
- sensitivizējošas vielas un preparāti** - Vielas un preparāti, kas nav kodīgi, bet pret kuriem var rasties paaugstināts jutīgums, tos ieelpojot vai tiem absorbējoties caur ādu, un vielas vai preparāta turpmākajā ietekmē veidojas tiem raksturīgs kaitīgums; {1999/45/EC} en: sensitising substances and preparations; de: sensibilisierend Stoffe und Zubereitungen.
- sertifikācijas zīme** - Jebkurš vārds, nosaukums, simbols vai to kombinējums, ko komercobjektiem piešķir kāda trešā puse, kas nav un nebūs to īpašnieks, lai apliecinātu noteiktu reģionālo vai citādu izcelsmi, materiālu veidu, ražošanas veidu, kvalitāti, precizitāti vai citus preču vai pakalpojumu raksturotājus, vai arī to, ka šo preču ražotāji vai pakalpojumu sniedzēji ir kādas organizācijas locekļi. {} en: certification mark ; de: ; ru: сертификационный знак (товарный знак, используемый в качестве стандартного обозначения, характеризующего происхождение, материал, способ производства, качество, точность и подобные свойства маркируемого изделия).
- siksnaudums** - Šauraudums, kam piešķirta liela stiepes stiprība, lai to varētu izmantot noslogojamās apģērba u.c. izstrādājumu vietās {MH-156A} en: webbing (fabric); de: Gurtgewebe, Gurtbandgewebe; ru: лента ремённая; лента корсажная.
- siluets** - Apģērba formas ēnas apveida grafiskais attēlojums vai vārdiskais raksturojums, parasti salīdzinājumā ar valkātāja figūru. {} en: silhouette; de: Silhouette; ru: силуэт.
- sistēma** - Savstarpēji saistītu vai mijdarbīgu elementu kopums. {LVS EN ISO 9000:2000} en: system; de: System; ru: система .
- sizals (tekstilšķiedru marķējums)** - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no Agave sisalana lapām. {ISO 6938} en: sisal (SI fibre); de: Sisal (SI Fasern); ru: волокно сизальское.
- skaitliskā vērtība (fizikālajam lielumam)** - Fizikālā lieluma vērtības daļījums ar tās mērvienību. {VIM:1993} en: numerical value [of a quantity]; de: Zahlenwert [einer Größe]; ru: числовое значение физической величины.
- skausta augstums (Sh mērtjums)** - Vertikālais projekcijattālums no pēdapakšu (plantārā) līmeņa līdz skausta punktam, kas ir septītā kakla skriemeļa smailā izauguma virsotne. {ISO 8559; BS 7231} en: cervical height (CeFt body measure); de: Halswirbelhöhe (WH Körpermaß); ru: высота шейной точки (мерка Вшт = T10).
- skujiņsaržs; skujotais trīnītis** - Lauztā sarža pinums, kura zigzagveidīgajām rievīgām ir kāpeniski nobīdītas virsotnes, kurās saržrievīgu labējam Z vai kreisajam S virzienam mainoties uz pretējo, arī pārsedžu vērsums mainās uz pretējo (audpārsedzei seko šķērpārsedze). Tādējādi saržrievīgu virsotnēs panāk skujiņveida krustmijām

raksturīgās kāpeniskās novirzes, ar ko tās atšķiras no zigzagsarža rievīņu smailēm. {} en: herringbone twill (staggered at zigzag reversals); de: Fischgratköper (verschoben beim Gratwechsel); ru: саржа "в ёлочку", сдвинуто обратная саржа.

slēgtas procedūras - Līgumu piešķiršanas procedūras, kuras piemēro sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji un kurās jebkurš piegādātājs var pieprasīt tiesības piedalīties, bet piedāvājumus var iesniegt tikai tie kandidāti, kurus uzaicina sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs. {MKN 257 (2004-04-08)} en: restricted procedures; de: nichtoffene Verfahren; ru: .

slīpgriezuma sloksne - Strēmeles, kas izgrieztas no tekstildrānas ruļļa vai baža tās audiem un šķēriem slīpā virzienā (arī adījuma cilpu rindām un stabiņiem slīpā virzienā). Ikviens šāda griezumā līnija sākas tekstildrānas kreisajā lejas stūrī un beidzas labējā augšas stūrī, turklāt tās slīpumu attiecībā pret pavedieniem var regulēt. Vislokanākās ir sloksnes, kas izgrieztas 45 grādu leņķī pret abu pavedienu sistēmu virzienu. {MH-156A} en: bias cut fabric; bias binding; de: schräggeschnittener Stoff; Schrägband (aus Futter- oder Einlagestoff mit durch Schrägschnitt hergestellter Elastizität); ru: полоска ткани, вырезанная из полотна под углом к направлению нитей («по косой»).

slīpvilējuma stūris - Šuvekļa apvilējamā stūra glītapstrāde ar apvēršamo vīli, kas gatavā veidā izskatās kā diagonāla līnija, kas sākas izstrādājuma malas stūrī un beidzas atšuvuma uzlaides stūrī. Atšuvuma iekšienē iestrādātās slīpvīles uzlaides pēc stūra apvēršanas uz labo pusi kļūst ārēji nemanāmas. {MH-156A} en: mitered corner, mitred corner; de: Briefecke; ru: усовка (угла подрубки).

smokings - Virsdrēbju žakete ar spīdīgi zīdaiņiem smailgalu vai šallapakles atlokiem. Sākotnēji to kā virsjaku valkāja britu džentlmeņi 19. gs. smēķētavās, kopš 20. gs. sākuma tā ir vīriešu pusceremoniālā vakartērpa sastāvdaļa (ielūgumos - «B.T.» angļu «black tie» - «melnā tauriņa» tērps). {} en: dinner jacket, tuxedo; de: Smoking [-jacket]; ru: смокинг.

somatomērs, mērs - Cilvēka figūras mērgarumu vai citu mērlielumu, piemēram, plecslīpes leņķa vai masas noteiksme, kuras mērījuma, skenējuma vai aprēķina skaitliskās vērtības izmanto, lai panāktu apģērbu valkātājiem nepieciešamo antropometrisko samērīgumu. Atkarībā no mērgarumu skaitlisko vērtību noteikšanas paņēmiena, somatomērus iedala lokveida mēros, kurus lielākoties noņem ar mērlenti, un lineārajos mēros, kurus nosaka galvenokārt ar antropometra vai taustmēra palīdzību kā projekcijattālumus starp diviem, figūrai raksturīgajiem antropometriskajiem punktiem. Datorizētajā antropometrijā izmanto figūras skenerus. {ISO 8559; BS 7231} en: body measurement; de: Körpermaß; ru: мерка; размерный признак тела человека.

speciālo mērījumu apģērbs - Militāro uniformu apģērbi, kurus izgatavo pēc individuāliem mērījumiem īpašos gadījumos, proti, tas attiecas uz speciālajiem augumlielumiem, kurus pieprasa militārā dienesta iesaukšanas centri līdz tam brīdim, kad šos lielumus var pieskaitīt pie tarifcētajiem lielumiem, ja vien speciālie lielumi izrādās likumsakarīgi pieņemams turpinājums (paplašinājums) pastāvošajā lielummainīšanas sistēmā un ja to pieprasījumu var garantēt ar centralizēto iepirkumu piegādēm. Speciālo mērījumu apģērba piegādes ir sankcionējamās tikai tām militārpersonām, kurām neizdodas pielāgot normatīvi tarifcēto augumlielumu apģērbus ar atļauto pārveidojumu (pārtaišu) paņēmieniem {} en: special measurement clothing. ; de: ; ru: одежда специальных размеров.

specifikācija - Dokuments, kurā formulētas prasības. Specifikācija var attiekties uz darbībām (piemēram, procedūras dokuments, procesa specifikācija un testēšanas specifikācija) vai produktiem (piemēram, produkta specifikācija, izpildījuma specifikācija un zīmējums). {LVS EN ISO 9000:2000} en: specification; de: Spezifikation; ru: технические условия.

spenseris - Virsdrēbju piekļāvīgi īsā virsjaka, parasti līdz viduklim, bet sākotnēji līdz pakrūtei kā 1790.-1825. gadu ampīra kleitu papildinājumus. {} en: spencer; de: Spenzer; ru: спенсер.

sprādzienbīstamas vielas un preparāti - Cietas, šķidrās, pastveida vai želejveida vielas un preparātus, ar kuriem notiek eksotermiskas reakcijas arī bez gaisa skābekļa klātbūtnes, tādā veidā strauji izdalot gāzes, un kas konkrētos izmēģinājuma apstākļos detonē, strauji uzliesmo vai aizdegas, vai eksplodē, sildot daļēji norobežotā vai saistītā veidā; {1999/45/EC} en: explosive substances and preparations; de: explosionsgefährlich Stoffe und Zubereitungen; ru: .

starplika; starpliku drāna - Tekstildrānas veids vai kārtā, ko iestrādā izstrādājumā (lielākoties apģērbā) starp tā virsdrānu un oderi vai starp atsevišķo salikumvienību virsējo un apakšējo kārtu, kā, piem., starp virsapkakli un zemapakli, starp virspārloku un zempārloku, tādējādi panākot to formnoturību, paaugstinot stiprību, siltumizolētību, apjomu utt. {MH-156A} en: interlining [fabric]; de: Einlagestoff; Zwischenfutter; ru: прокладочный материал, прокладка .

stiklšķiedra (tekstilšķiedru marķējums) - Tekstilšķiedra, kas veidota no stikla. {ISO 2076} en: glass [fibre] (GF fibre); de: Glasfaser (GF Fasern); ru: стекловолокно.

- stilbbikses** - Staklēts gurnģerbs, kas apakšdrēbju kārtā aptver iegurni un (ar starām) atsevišķi abus stilbus vismaz līdz virscales līmenim. Ir īsās, ceļgarās un garās stilbbikses. {ISO/TR 10652} en: drawers; panties; de: Schlüpfen; ru: панталоны.
- sunna** (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no *Crotalaria juncea* lūksnes. {ISO 6938} en: sunn (SN fibre); de: Sunn (SN Fasern); ru: волокно кроталирии индийской.
- svārki, vīriešu uzvalka žakete** - Pavelkamajām virsdrēbēm (paģērbjiem) virsū velkamo virsdrēbju augšģerbs ar garajām piedurknēm, ar vaļējās priekšaiždares atlokiem, kas veidoti formnoturīgās (starplikotās) puspriekšdaļās, kurām mēdz būt vienrindu vai divrindu pogājums, ar šādiem svārkiem raksturīgajām vienlaidu [piegriezuma] stērbeļdaļās slejām līdz pastakles līmenim. {BS 1903} en: jacket [of men's suit]; de: Sakko; ru: пиджак.
- svārki; brunči** - Nestaklētāis lejasģerbs, kas pilnīgi aptver iegurni un daļēji - arī abas kājas kopā, nesadaloties starās. Tā taisngriezuma piegriezumslejām (vai piegriezumslejām) vismaz zem balstvirsmas ir taisnstūrainis apveids kā, piemēram, taisnajos divsleju vai četrslēju svārkos, piekrotajos kuplbrunčos vai krūzļjoslu brunčos; tā koniskā slīpgriezuma piegriezumslejām ir trapeces apveids kā, piem., slīpsleju svārkos jeb gabalsvārkos, plandsleju svārkos (ar kopgrieztiem godē); bet aplgriezuma piegriezumslejām ir riņķa sektora gredzena apveids vai citāds aplgriezums kā, piem., saules jeb pilnāpla, pussaules jeb pusāpla, vēdekļplisējuma un volānjoslu brunčos. {BS 1903} en: skirt; de: Rock; ru: юбка.
- svārki; garsvārki (plecģerbs)** - Priekšpusē pogājams, pilnībā atdarāms, pavelkamajām virsdrēbēm (paģērbjiem) virsū velkams augšģerbs ar garajām piedurknēm un vidukļa griezummalai piešūtu vai vienlaidu stērbeļdaļu, piemēram, garsvārki, fraka, ketaveja, smokings, žakete, kostīmjaka, uzvalka svārki. {BS 1903} en: coat; frock coat; de: Gehrock; Überrock; Oberrock; ru: сюртук.
- sviedrlapa** - Parasti no tekstildrānas piegriezta detaļa, ko piestiprina plecģerba paduses apvidū, lai pasargātu to no ķermeņa sviedru izdalījumiem. {MH-156A} en: armhole shield; dress preserver; de: Armblatt, Schweißblatt; ru: подмышник.
- svīteris** - Siltinošs, adīts virsdrēbju augšģerbs ar garajām piedurknēm, parasti ar valnīšadījuma piejostu lejasmalā, piemēram, pulovers ar atlokāmo valnīšadījuma ciešapakli līdz pazodei, pūkaini uzkārst polo kreklis. {} en: sweater; de: Sweater; ru: свитер.
- šaurgūžu [sieviešu] tipfigūra** - Sieviešu tipfigūra, kuras gūžu un krūšu apkārtmēru starpība ir mazāka par 4...6 cm. Pēc VFR tipfigūru klasifikācijas šai starpībai jābūt mazākai par (28 - C/2) cm, ja C ≤ 52 cm, kur C ir krūšu pusapkārtmēra noapaļojums līdz pārskaitlim, lai šim tipam paredzētos VFR apģērbu lieluma kodus ievadītu šaurgūžu pazīmes prefikss «0» kā, piemēram, «040» kodā, ar kuru apzīmē normālā (168 ± 4) cm auguma, šauru gūžu (94 ± 3) cm apkārtmēra un krūšu (92 ± 2) cm apkārtmēra tipfigūrai atbilstošā konfekcijlieluma adresātu vadmēru robežvērtības. {ISO/TR 10652} en: narrow or slim hipped [female] figure [H type by drop value]; de: schmalhüftiger [Damengrößen-] Figurtyp; ru: узкобедрая типовая фигура [женщин].
- šķēri; velki; meti** - Auduma gareniskie, eģēm paralēlie pavedieni, kuru virziens atbilst arī auduma veidošanās (aušanas) virzienam. {ISO 3572} en: warp [ends]; de: Kette; ru: основа [ткани].
- šķērpārsedze** - Šķēru pavediena posms bez krustmiju vērsma maiņas starp tā iznirēm auduma labajā vai kreisajā pusē. Tā garumu raksturo otrās sistēmas perpendikulāro pavedienu skaits, kas pārklāti ar šo pavediena posmu. Auduma pinuma rūtīņattēlā iezīmē šķērpārsedzes, bet audpārsedzes atstāj neiezīmētas. {ISO 3572} en: warp float; de: Kettflottierung; ru: основное перекрытие.
- šķērsadījums** - Adījums, kurā cilpu rinda veidota lielākoties no viena pavediena, parasti visā drānas platumā. {ISO 8388} en: weft-knitted fabric; de: Einfadenwaren; Strickware und Kulierwirkware; ru: полотно попеременно-вязанное.
- šķeterētā dzija; diegs** - Tekstilpavediens, kas iegūts, sagrodojot kopā vairākus vienkārtīgās dzijas pavedienus vai iepriekš šķeterētos pavedienus. {} en: thread; plied and twisted yarn; de: Zwirn; ru: кручёная нить.
- šķiedra; tekstilšķiedra** - Lokans, stiprs un slaiks ķermenis, kura neierobežotais garums (kā filamentšķiedrās) vai ierobežotais garums (kā štāpeļšķiedrās) ir daudzkārt lielāks par tā šķērsriezumu, lai būtu derīgs dzijas un citu tekstilizstrādājumu izgatavošanai. Pēc izcelsmes vai ieguves veida tekstilšķiedras iedala: dabiskajās šķiedrās, kas veidojas augos (kokvilnas pogaļās vai citu augu lūksnē vai lapās), minerālos (kā azbests), dzīvnieku ādā (kā vilna) vai no dzīvnieku dziedzeru sekrēta (kā zīds), un ķīmiskajās šķiedrās, kuras iegūst vai nu no dabiskiem lielmolekulāriem savienojumiem, šādas šķiedras saucot par mākslīgajām šķiedrām, vai no sintezētiem lielmolekulāriem savienojumiem, šādas šķiedras saucot par sintētiskajām šķiedrām. {96/74/EC} en: fibre; textile fibre; de: Faser; Textilfaser; ru: волокно текстильное.
- šķira** - Kategorija vai rangs, kas tiek piešķirts dažādām produkt, procesu vai sistēmu kvalitātes prasībām, kurām ir vienāds funkcionālais lietojums, piem., lidmašīnas biļetes klase un viesnīcas kategorija viesnīcas prospektā. {LVS EN ISO 9000:2000} en: grade; de: Anspruchsklasse (Kategorie; Rank); ru: градация; класс; сорт.

šķirtne; šķelums - Ģērba vai cita šūtā izstrādājuma virsmā, parasti augšmalā vai lejasmalā iestrādāts piegriezumdetāļu pavērumš, piemēram, muguras vidusvīles lejasgala, sānviļu lejasgala, dūrgala, priekškakles, mugurkakles u. c. šķirtnes. {BS 1903} en: slit; vent; de: Schlitz; ru: шлица.

šuve - Šujamdiegu vienveidīgo dūrienu virkne, ar kuru iegūst vīli un citus diegšaitījumus. Ir sašuves (sašuvumvīlēs), konturālās apšuves (apvērsumvīlēs), starpšuves (piemēram, apvērsumvīļu slēptajos saistšuvumos), nošuves (stepējumos), pārmalas apdiegumšuves (griezummalu pretiruma apdiegumos), atšuves (lejasmalas atšuvumvīlēs), pagaidšuves (īslaicīgos sadieguma, piedieguma u.tml. palīgšaitījumos), iešuves (piegriezumdetāļu telpiskās formas veidošanai), pogpiešuves (ar vai bez kātiņa), pogcaurumšuves, stipršuves (nostiprinājumos), reversšuves (vīles galu nostiprinājumiem ar šujmašīnas atpakaļgaitu). {D 123} en: stitching; de: Nähstichreihe; Steppung; ru: строчка.

T [veida] kreklis - Caur apaļu valnīšādījuma piekakli galvai pārmaucams bezaizdares augšģērbs, kas darināts no paplānas trikotāžas drānas T burta veidā (ar divām taisngriezuma stāva daļām un parasti ar īsām piedurknēm, kuru lejasmalas parasti ir gludi atšūtas). Sākotnēji to valkāja apakšveļas, vēlāk arī virsdrēbju sastāvā. {ISO/TR 10652} en: T-shirt, tee-shirt; de: T-Hemd, Trikothemd; ru: Т-рубашка.

tehniskā specifikācija - Preces apraksts, kas ietver prasības attiecībā uz kvalitāti, kvantitāti, darbību, drošību, izmēru, terminoloģiju, simboliem, pārbaudi, pārbaudes metodēm, iesaiņošanu, marķēšanu, etiķetēm un citas pamatotas un objektīvas prasības, lai prece atbilstu iepirkuma mērķim. Tehniskajās specifikācijās nedrīkst minēt noteiktus izstrādājumus vai procesus, kā arī norādīt uz tirdzniecības markām, patentiem un specifisku izcelsmi, ja vien šie nosacījumi nav izšķiroši iepirkuma priekšmeta pastāvēšanai. Šādā gadījumā minētā norāde lietojama kopā ar vārdiem "vai ekvivalents". {Iepirkumu Likums} en: technical specifications ; de: technische Lieferbedingungen; ru: техническая спецификация.

tehniskais eksperts - Audita persona, kurai ir konkrētas zināšanas vai erudīcija par auditējamo priekšmetu. Konkrētas zināšanas vai erudīcija ietver zināšanas par auditējamo organizāciju, procesu vai darbību, kā arī orientēšanos valodā vai kultūrā. {LVS EN ISO 9000:2000} en: technical expert; de: Sachkundiger; ru: технический консультант; эксперт .

tekss - Tekstilšķiedru, filamentu un pavedienu lineārā blīvuma mērvienība - viena kilometra masa gramos. {} en: tex ; de: Tex ; ru: текс.

tekstilija; tekstilizstrādājums - Jebkāds neapstrādāts vai pusapstrādāts produkts (jēlvielu nozarēs), pusfabrikāts vai fabrikāts (pārstrādes nozarēs), pusgatavs izstrādājums (piemēram, piegriezumdetāļu vai pielāgojamo ģērbu stāvoklī) vai lietošanai gatavs izstrādājums (to vidū arī piegrieztais, uzšūtais un apdarinātais ģērbs jeb konfekcējums), kurš pārsvarā sastāv no tekstilšķiedrām, turklāt neatkarīgi no to maisījuma un saistījumam izmantotajiem tehniskajiem paņēmieniem. {96/74/EC} en: textiles; textile product, textile article; de: Textilien; Textilerzeugnis; ru: текстиль; текстильное изделие.

terciārais (transporta) iepakojums - Iepakojums, ko izmanto, lai pārvadātu tirdzniecībai un ražošanai paredzētas preces vai produktus vai sekundārā iepakojuma vienības un izvairītos no produktu bojāšanas pārvadājuma laikā. Terciārais (transporta) iepakojums nav konteineri, ko izmanto sauszemes, ūdens un gaisa pārvadājumiem. {Iepakojuma likums} en: tertiary (transport) packaging; de: Versandpackung; ru: транспортная тара.

termoliedējuma drāna - Neaustā tekstildrāna, kuras šķiedrojumu saliedē tam pievienoto kausējamo saistšķiedru sacietējums zemā kušanas temperatūrā. {D 123} en: thermobonded [nonwoven] fabric, thermal bonded batting; de: Schmelzvlies; ru: полотно термоскрепленное (термоплавкими волокнами).

tērps - Ar maņu sajūtām uztveramo cilvēka ķermeņa pārveidojumu (piemēram, frizūras, grima, tetovējuma) un papildinājumu (piemēram, apģērba, apavu, uzkabes, asecu, rotaslietu, somu u. c. aksesuāru) kopums. {} en: dress; outfit; de: Gewand; Ausstattung; Kleidung; ru: костюм; наряд.

testēšana - Vienas vai vairāku raksturojumu noteikšana saskaņā ar procedūru. {LVS EN ISO 9000:2000} en: test; de: Test; ru: испытание; опробование.

tipatbilstības testēšana; pirmparauga inspicēšana (kontrolē) - Produkcijas testēšana, ko parasti plāno, vada un uzrauga MTL izstrādātājs vai pasūtītājs. Tā attiecas uz pirmsražošanas un eksperimentālās ražošanas posma izstrādājuma (pirmparauga) testēšanu, lai pārliecinātos, ka līguma izpildītājs turpmāk spēš piegādāt izstrādājumus, kas atbilst iepriekš noteiktajiem tipatbilstības tehniskajiem kritērijiem. {} en: First Article Testing (FAT); first-piece inspection; de: Erstmusterprüfung; Ausfallmusterprüfung, Baumusterprüfung, Fertigungsmusterprüfung, Typ[muster]prüfung; ru: испытания первого образца серийной продукции; проверка первого образца .

tipfigūra (apģērba lieluma adresātu grupai) - Telpiski vienkāršota antropometriski klasificēto ķermeņu forma, kuras standartizētajiem gabarītmēriem ir proporcionāli izskaitļots arī pārējo somatomēru (lielummēru) vērtību kopums, lai ar šo formu reprezentatīvi pārstāvētu noteiktas dzimumvecumgrupas iedzīvotāju daļu, kas izrādītos komerciāli vai citādi vērtīgi nemams patērētāju skaits (piem., atsevišķam augumlieluma tipam pārstāvēt vismaz 1% no morfoloģiski viendabīgas populācijas indivīdu kopskaita). Tāda forma ir, piem., trīsdimensionālā «176-100-88» augumlieluma

vīriešu tipfigūrai, pēc kuras lielummēriem konstruētie piekļāvīgie apģērbi, piem., uzvalki, derētu vismaz 2,7 % no visu LR pieaugušo vīriešu populācijas indivīdu skaita. Apģērbu rūpnieciskajai ražošanai un tirdzniecībai nepieciešamos tipfigūru parametrus atveido gan proporcionāli aprēķināto lielummēru references tabulās, gan etalonmanekenos, gan apģērbu datorizētās konstruēšanas ievaddatu bāzēs. {ISO/TR 10652} en: standard figure (of human body); de: Figurtyp [der Konfektionsgrößen]; ru: типовая фигура (для группы потребителей одежды).

tipfigūras etalona manekens - Noteikta lieluma tipfigūrai atbilstošo izmēru, parasti tās torsa manekens, kuru lieto kā references mērlīdzekli ģērba antropometriskās atbilstības vizuālai pārbaudei, konstruējot modelparaugus vai pārbaudot tiražēto apģērbu piegulumu. {} en: standard figure dummy [for anthropometric reference]; de: Konfektionspuppe; Abnahmebüste [der Maßnormal]; ru: эталонный манекен типовой фигуры.

toksiskas vielas un preparāti - Vielas un preparāti, kuri nelielā daudzumā var nonāvēt vai radīt akūtus vai hroniskus veselības traucējumus, tos ieelpojot, uzņemot caur muti vai absorbējot caur ādu; {1999/45/EC} en: toxic substances and preparations; de: giftig Stoffe und Zubereitungen; ru: .

triacetāts (*tekstilšķiedru marķējums*) - Celulozes acetātšķiedra, kurā vismaz 92 % hidroksilgrupu ir acetilētas. {ISO 2076} en: triacetate (CTA fibre); de: Triasetat (CTA Fasern); ru: волокно триацетатное.

trivinils (*tekstilšķiedru marķējums*) - Ķīmiskā šķiedra, kas veidota no akrilnitrila kopolimēra, kurā ir hlorēts vinilmonomērs un trešais vinilmonomērs, no kuriem neviena nav vairāk par 50 % no kopējās masas. {96/74/EC} en: trivinyl (TV fibre); de: Trivinyl (TV Fasern); ru: волокно тривинильное.

tvaika manekens - Apģērbu higotermiskās beigapstrādes aparāts, ar kuru novērš gludinājumsplūdus, ieburzījumus u.tml. prečskata trūkumus. {} en: steam ironing dummy; de: Dampfpupe; ru: паровой манекен.

U kreklīšs, vienlaidneču kreklīšs - Pāri galvai velkams bezpiedurkņu augšģērbs, kas darināts bez aizdares ar padziļinātiem kakles un roces izgriezumiem no paplānas trikotāžas drānas. To valkā tieši uz miesas, sākotnēji apakšveļas kārtā, vēlāk arī kā virsdrēbju sastāvdaļu. {} en: U-shirt; singlet; vest; de: Achselhemd; Trägerhemd; [ärmellosen] U-Hemd; ru: майка безрукавная.

uniforma, formas apģērbs - Apģērba un tā papildinātāju zīmīgs komplekts, kas paredzēts, lai nepārprotami identificētu visu tā valkātāju profesionālo vai citādo nodarbošanos, reglamentēto sabiedrisko stāvokli vai piederību pie kādas organizācijas. Šajā nolūkā izstrādā vienveidīga izskata un unificētas konstrukcijas savrupģērbu kopumu no vienveidīgu materiālu un dekoratīvu komponentiem, ko pavada to atšķirīgo komplektējumu reglamentētās valkājāmības noteikumi. {} en: uniform; de: Uniform; ru: одежда форменная.

uzlaide - Gatavā ģērba virsmu raksturojošā kontrolizmēra Xi un piegriezumdetaļas (vai tās šablona jeb lekāla) attiecīgā izmēra Di mērgarumu algebrisko starpību $U_i = (D_i - X_i)$ veidojošo komponentu, galvenokārt vīļu un nolocījumu, platumi. Reizēm uzlaidēm pieskaita ne vien sašuvuma, rukuma un uzturējuma iestrādes, bet arī ieloču dziļumu, savilkumu, krokojumu u.tml. reljefās dekoratīvās apdares iestrādes. {BS 1903} en: bight; margin allowance; seam allowance; de: Zugabe; [Naht-] Einschlag; ru: припуск.

uzlaikotuve - Īpaši aprīkota telpa (piem., ar spoguļiem, drēbju vadziem, uzkarstatņiem) apģērbu pusfabrikātu uzlaikošanai drēbnīcā vai valkāšanai gatavo apģērbu uzlaikošanai veikalos, uniformu izsniegšanas u.tml. vietās. {MH-156A} en: fitting room; fitting booth; de: Anprobekabine; Anproberaum; ru: примерочная.

uzliesmojamība - Materiāla vai izstrādājuma spēja noteiktos apstākļos degt ar liesmu {LVS EN ISO 13943:2004 L} en: flammability; de: Entflammbarkeit; ru: воспламеняемость.

uzliesmojošas vielas un preparāti - Vielas un preparāti, kas ir šķidrums ar zemu uzliesmošanas temperatūru; {1999/45/EC} en: flammable substances and preparations; de: entzündlich Stoffe und Zubereitungen; ru: .

uzņēmums - Organizatoriski saimnieciska vienība, kuru komersants izmanto komercdarbības veikšanai {Komerclikums} en: undertaking; de: Unternehmung; ru: предприятие (дело).

uzticamība - Kopējs termins, ko lieto, lai aprakstītu izpildījuma pieejamību un to ietekmējošos faktoros: drošuma izpildījumu, uzturamības izpildījumu un uzturēšanas atbalsta izpildījumu. {LVS EN ISO 9000:2000} en: dependability; de: Zuverlässigkeit; Verfügbarkeit; ru: надёжность.

uzvalks - No vienas un tās pašas virsdrānas piegriezts vīriešu vissezonu virsdrēbju klasiskais komplektģērbs, kas sastāv no biksēm un plecsvārciem (žaketes, frakas, smokinga, ketavejas), dažkārt komplektējumā ar vesti. Paplašinātā nozīmē — vismaz divu savrupģērbu (viena, parasti bikšu veida lejasģērba un vismaz viena, parasti virsjakas veida augšģērba) virsdrēbju netradicionāls komplekts, piemēram, džinsu, bluzona, treniņu, safari uzvalki. {ISO/TR 10652} en: suit [for menswear]; de: Anzug; ru: костюм мужской.

vadmērs [ģērba lielumošanai] - Somatomērs, ar kura vērtību maiņas diapazona iedalījumu intervālos ievieš vienu no apģērba lielumu klasifikatīvo dimensiju skalām un ar kura standartizētajām vērtībām tieši vai netieši (kodētā veidā) marķē apģērba preču lielumus. To izmanto arī antropometriskā standarta tipfigūru pārējo somatomēru (lielummēru) vērtību izskaitļošanai un līdz ar to – attiecīgi marķētā ģērba piegrieztņu konstruēšanai. Sk. arī galvas apkārtmērs,

krūšu apkārtmērs, pakrūtes apkārtmērs, vidukļa apkārtmērs, gūžu apkārtmērs, augums, delma garums, kājas garums, pēdas garums. {ISO/TR 10652} en: control dimension [for garment sizing]; de: Kennmaß [von Größensystem]; ru: ведущий размерный признак .

vadparaugs - Pasūtījuma objektu aptuveni, bet uzskatāmi raksturojošs paraugs, kura realizēšanu iespējams izmantot lietiskam (un „taustāmam”) priekšstatam par to, kā jāizskatās sērijražotnēs tirāžējamajiem izstrādājumiem, ņemot vērā, ka salīdzinājumā ar to specifiskās galīgajām prasībām šim paraugam vēl varētu piemist atsevišķas neatbilstības. {MH-156A} en: guide sample; (model or prototype); de: Anhaltmuster; ru: направляющий образец изделия.

validēšana - Uz objektīvu liecību balstīts pamatojums, ka konkrētai paredzētai lietošanai vai izmantošanai prasības ir izpildītas. {LVS EN ISO 9000:2000} en: validation; de: Validierung; ru: утверждение (действительности) .

valstiskā kvalitātes nodrošināšana - Process, ar kuru attiecīga valsts institūcija apliecina uzticamību tam, ka pasūtījuma līgumā noteiktās kvalitātes prasības ir izpildītas. Veicot iepirkumus citā NATO dalībvalstī, iepircējvalsts attiecīgā institūcija deleģē kvalitātes valstiskās nodrošināšanas pilnvaras piegādātājam valsts attiecīgajai institūcijai. {STANAG } en: Government Quality Assurance (GQA) ; de: Güteprüfung; Qualitätssicherung [bei Aufträgen der Bundeswehr]; ru: система Правительственного обеспечения гарантий качества оборонной продукции .

valsts sektora institūcijas - Valsts pārvaldes iestādes, citas valsts iestādes, atvasinātās publisko tiesību juridiskās personas, kā arī privāto tiesību subjekts, kas vienlaikus atbilst šādiem kritērijiem: a) tas ir nodibināts vai darbojas, lai nodrošinātu sabiedrības vajadzības, un tam nav komerciāla rakstura, b) tas atrodas valsts pārvaldes iestādes, citas valsts iestādes, atvasinātās publisko tiesību juridiskās personas padotībā vai izšķirošā ietekmē, vai šiem kritērijiem atbilstoša privāto tiesību subjekta izšķirošā ietekmē (tā izpaužas kā balsstiesību vairākums pārraudzības vai izpildinstitūcijas locekļu ievēlēšanā vai vadības iecelšanā), vai arī šā privāto tiesību subjekta darbību vairāk par 50 procentiem finansē valsts, atvasinātā publisko tiesību juridiskā persona vai cits šiem kritērijiem atbilstošs privāto tiesību subjekts; {MKN 257 (2004-04-08)} en: body governed by public law; de: Einrichtung des öffentlichen Rechts; ru: объект публичного права.

vaļģais siluets - Apģērba siluets, kam raksturīga no valkātāja figūras atstāvoša un (vai) drapējošās forma zem ģērba balstvirsmas. {} en: loose [-fitting] silhouette; de: körperweit [locker] Silhouette; ru: силуэт свободный.

vēderīgā [vīriešu] tipfigūra - Vīriešu tipfigūra, kuras vidukļa apkārtmērs ir lielāks par krūšu apkārtmēru, to starpībai pārsniedzot 3 cm. Šim figūras tipam paredzēto apģērba vidukļojuma pazīmi reizēm mēdz marķēt ar angļu vārda «Corpulent» sākumburtu «C», sekojot ISO/TR 10652 ieteikumiem, vai ar latīņu alfabēta sesto burtu «F» (Skandināvijā). {ISO/TR 10652} en: corpulent [male] figure [type by drop value]; de: Bauch- [Herrengroßen-] Figurtyp; ru: типовая фигура [мужчин] брюхасто тучной полноты.

verificēšana - Uz objektīvu liecību balstīts pamatojums, ka konkrētas prasības ir izpildītas. Tā var ietvert šādas darbības: alternatīvu aprēķinu veikšanu; jauna projekta specifiskās salīdzināšanu ar līdzīgu jau pierādīta projekta specifiskāciju; testēšanas pasākumus un demonstrējumus; dokumentu pārskatīšanu pirms to izdošanas. {LVS EN ISO 9000:2000} en: verification; de: Verifizierung; ru: проверка; удостоверение.

veste - Pilnīgi atdarāms virsdrēbju rocētais augšģērbs bez piedurknēm, parasti bez apkakles. Bolero veste ir cieša, līdz pakrūtei saīsināta veste, kuru valkā neaizdarītu. {BS 1903} en: waistcoat; vest (U.S.); de: Weste; ru: жилет.

videi bīstamas vielas un preparāti - Vielas un preparāti, kuriem nokļūstot vidē, nekavējoties vai pakāpeniski rodas vai var rasties kaitējums vienam vai vairākiem vides komponentiem. {1999/45/EC} en: substances and preparations which are dangerous for the environment; de: umweltgefährlich Stoffe und Zubereitungen; ru: экологически опасные вещества и препараты.

vidukļa apkārtmērs (Va mērījums) - Vidukļa tievākajā vietā vai josmas dabiskajā līmenī mērāmais rumpja horizontālais perimetrs, kura skaitlisko vērtību nosaka ar mērlenti, savietojot aptvēruma atskaites un nolašījuma punktus, apmērāmajam stāvot taisni, elpojot normāli, nenasprindzinot vēdera muskuļus. Tas ir gurnģērba lielumu skalas vadmērs. {ISO 8559; BS 7231} en: waist girth (WsGr body measure); de: Taillenumfang (TU Körpermaß); ru: обхват талии (мерка От = T18).

vidukļainā [vīriešu] tipfigūra - Vīriešu tipfigūra, kuras vidukļa apkārtmērs ir ievērojami tievāks par krūšu apkārtmēru, to starpībai pārsniedzot 15 cm. Šim figūras tipam paredzēto apģērba vidukļojuma pazīmi mēdz marķēt ar angļu vārda «Athletic» sākumburtu «A», sekojot ISO/TR 10652 ieteikumiem, vai ar latīņu alfabēta otro burtu «B» (Skandināvijā). {ISO/TR 10652} en: athletic [male] figure [type by drop value]; de: schlanker [Herrengroßen-] Figurtyp; ru: типовая фигура [мужчин] малой полноты (с узкой талией).

vidukļotais siluets - Apģērba siluets, kura kontūras ievērojami sašaurinās valkātāja figūras vidukļa joslā. {} en: waisted silhouette; de: tailliert Silhouette, taillenege Silhouette; ru: силуэт приталенный.

vielas - Ķīmiskie elementi un to savienojumi dabiskā veidā vai iegūti dažādos ražošanas procesos; pie vielām pieskaita arī jebkādas piedevas, kas vajadzīgas produktu stabilizēšanai, kā arī dažādos procesos radušos jebkādas

piejaukumus, izņemot šķīdinātājus, kuru atdalīšana neietekmē vielu stabilitāti un nemaina ķīmisko sastāvu {1999/45/EC} en: substances; de: Stoffe; ru: вещество.

vienība - Militārais formējums ar juridiskās personas statusu; {Militārā dienesta likums} en: unit; de: Einheit; ru: часть.

viesību uniforma - Uniformas, kuras jāvalkā ceremoniāli saviesīgos pasākumos, ja to lūdzis pasākuma organizators. {} en: mess uniforms ; de: Gesellschaftsuniform; ru: выходная форма одежды.

vikunvilna, vikuņa (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no vikuņas (*Auchenia vicugna* Desm.) armatojuma. {ISO 6938} en: vicuna (WG fibre); de: Vikunja (WG Fasern); ru: вигоневая шерсть.

vīle - Parasti tekstildrānu šuvekļa divu vai vairāku kārtu savienojums ar šuvi vai ar vairākām šuvēm. Funkcionāli izdala savienojumu, malu un apdares vīles. Konstruktīvi pie savienojumu vīlēm pieder sašuvumvīles, nošuvumvīles, uzlikumvīles, sadurvīles, slēgvīles, apvērstās dubultvīles; pie malu vīlēm - armalojumvīles, nolocījumu vīles, apvērsumvīles; pie apdares vīlēm - ieločvīles, zīmējumu vīles (zeimes), reljefvīles, iemalojumu vīles. {ISO 4916} en: seam; de: Naht; Nähnaht; ru: шов.

vilna (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no aitu vai jēru (*Ovis aries*) cirņņa. {ISO 6938} en: wool (WO fibre); de: Wolle (WO Fasern); ru: шерсть.

vilnas aparātdzijas drāna - Tekstildrāna, kas izgatavota no vilnas aparātdzijas. {D 123} en: woollen [-spun] fabric; de: Streichgarnwollstoff; ru: полотно из шерстяной аппаратной пряжи.

vilnas ķemmdzijas drāna - Tekstildrāna, kas izgatavota no vilnas ķemmdzijas. {D 123} en: worsted [-spun] fabric; de: Kammgarnwollstoff; ru: полотно камвольное.

vinilāls (*tekstilšķiedru marķējums*) - Ķīmiskā šķiedra, kas veidota no lineārām makromolekulām, kuru ķēdes ir veidotas no polivinilspirta, kuram ir dažādas acetilējuma pakāpes. {ISO 2076} en: vinylal (PVAL fibre); de: Vinylal (PVAL Fasern); ru: винилал.

virsdrebes, virsgērbi - Ģērbi, kas veido sadzīves apģērba galveno kārtu, kuru valkā virs apakšveļas lielākoties iekštelpās vai tām līdzīgos āra laikapstākļos un arī zem ārdrebēm, kad tās nepieciešamas. Virsgērbus, kurus parasti valkā virs pavelkamajām virsdrēbēm (virs pagērbjiem) kā, piemēram, virs uzvalka zemspārku krekla, vispārinošā nolūkā var dēvēt par komplekta virsvelkamajām vai virsējām virsdēbēm, pie kurām pieder, piemēram, žaketes, kostīmjakas, frakas u. tml. komplektģērbi. {ISO/TR 10652} en: outer [wear] garments; de: Oberbekleidung; ru: одежда верхняя.

virsgērbs - Atsevišķs virsdrēbju priekšmets. {ISO/TR 10652} en: outer garment; overgarment; de: oberes Kleidungsstück; ru: изделие верхней одежды.

virsjaka - Virsdrēbju jaka. {} en: jacket for outerwear; de: Oberjackete; ru: куртка.

virskrekls - Virsdrēbju krekls, arī pavelkamo virsdrēbju krekls, ko senāk uzskatīja par piederīgu apakšveļas kārtai kā, piemēram, uzvalka zemspārku kreklu. {} en: overshirt; de: Oberhemd; ru: сорочка верхняя, рубашка.

virslaide - Gatavā ģērba ārējo virsmu raksturojošā kontrolizmēra Xi un to noteicošā tipfigūras lielummēra vai klienta figūras attiecīgā mērījuma Mi skaitlisko vērtību algebriskā starpība $Vi = (Xi - Mi)$ vai (retāk) tās relatīvā izteiksme $\%Vi = 100 \cdot Vi / Mi$ procentos. Pēc lokalizācijas ir krūšu apkārtmēra, vidukļa apkārtmēra, gūžu apkārtmēra, delba apkārtmēra, roces dziļuma u. tml. virslaides, kuru skaitliskās vērtības, piemēram, ciešo trikoģērbi, korseģērbi u.c. stāipīgo ģērbi gadījumos mēdz būt negatīvas. Funkcionāli izšķir fizioloģiski minimālās, kustību ērtuma, siluetālās u. tml. virslaides. {ISO/TR 10652} en: ease allowance [for body movement]; de: Überweite [von Lockerungsbeträge]; Bequemlichkeitszugabe; ru: прибавка.

virsnieks - Karavīrs, kuram ir leitnanta vai augstāka militārā dienesta pakāpe; {Militārā dienesta likums} en: officer; de: Offizier; ru: офицер.

virspuse, [drānas] labā puse; efektpuse - Drānas virsmas puse, kas paredzēta iestrādei apģērbi vai citu tekstilpreču redzamajās ārpusēs (kā virsdrānu lietojumos) vai iekšpusēs (kā oderdrānu lietojumos). {ISO 3572} en: face [of the fabric]; effect side; de: Oberseite, rechte Seite, Effektseite; ru: лицевая сторона, лицо (текстильного полотна).

viskoze (*tekstilšķiedru marķējums*) - Reģenerēta celulozes šķiedra, kas veidota viskozes procesā filamentšķiedru un štapeļšķiedru ieguvei. {ISO 2076} en: viscose (CV fibre); de: Viskose (CV Fasern); ru: волокно вискозное.

zīds (*tekstilšķiedru marķējums*) - Tekstilšķiedras, kas iegūtas no zīdkāpura kokona. {ISO 6938} en: silk (SE fibre); de: Seide (SE Fasern); ru: шелк.

zīmotne - Atšķirības zīme, ar ko iezīmē militārpersonas statusu vai apliecina tās kvalifikāciju īpašā prasmju sfērā. {} en: badge ; de: Abzeichen der Waffengattung; Zugehörigkeitsabzeichen; Leistungsabzeichen; ru: нагрудные и другие знаки классности, отличия и различия.